Savaitinis Laikraštis
"GARSAS"
Leidžiamas
Susivienijimo Lietuvių R. Kat.
Amerikoje
Išeina kas Ketvergas.
Prenumeratos kaina:
Metams $1.50
Pusei metų $1.00
Užsienyje $2.50
Apgarsinimų kainos ant pareikalavimo.
Adresas:
"Garsas"
56 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 3837.

GARSAS

Organas Susivienijimo Lietuvių R. Katalikų Amerikoje.

Lithuanian Weekly
"GARSAS"
Published every Thursday by
Lithuanian Roman Catholic
Alliance of America
P. Mulevičius, Secretary and
Business Manager.
Julius B. Kaupas, Editor.
Yearly Subscription rates:
In United States $1.50
To Foreign Countries $2.50
Advertising rates on application.
Address:
"Garsas"
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

No 19 Entered as second class matter May 31, 1917, at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of August 24, 1912. KETVERGAS, 20 d. RUGSĖJO (SEPT.), 1917. Single copy 5c. Vol.- Metai I.

Iš Centro Raštinės

ILIAMIEMS KARIUOMENĖN NARIAMS ŽINOTINA.

Kaikurie S. L. R. K. A. nariai pašaukti į kariuomenę, manydami, kad išėję į karę netenka musų Susiv. teisių, nustojo mokėję mėnesines duokles. Kad nedavus progos suklysti, turiu pažymėti, kad į karę pašauktì pasilieka S. L. R. K. A. nariais ir atsitikime mirties jų paveldėjams pomirtinė bus pilnai išmokėta. Priklausantiems į pašelpos skyrių, pašelpa bus mokama pristačius ganėtinus dokumentus, pakol narys rasis Suv Valstijų ribose. Išvažiavę už Suv. Valstijų ribų, nustoja pašelpai teisių, bet pomirtinė bus išmokama neatsižvelgiant kur katrą mirtis patiktų. Todel vien iš kareiviavimo priežasties apleisti S. L. R. K. A. nė vienam nepatartina. Geistina, kad tokie užsimokėję iškalno ilgesniam laikui arba ingaliotų savo draugus už jį užmokėti pakol sugrįš. Paėminus į kariuomenę dar nereiškia mirtį. Ir į karę išėjusieji tikisi sugrįšti ir vėla džiaugtis gyvenimu su savo artimaisiais.

LAIŠKAS Į CENTRO RAŠTINĘ.

"S. L. R. K. A. 67 kp., Racine, Wis., laikytame susirinkime 2 d. rugsėjo, 1917, nutarė, kad Centro Raštinė stengtųsi per organą (pirmoje špaltoje) aiškinti S. L. R. K. A. prasmę, jo vertę, svarbesnius dalykus iš konstitucijos, kas yra butinai reikalinga. Nes yra daug Susiv. narių, kurie musų konstitucijos dar nėra matę ir nežino, kokių principų turi laikyties. Tokis per organą aiškinimas butų didžiai naudingas kaip nariams, taip ir norintiems su Susiv. susipažinti. Taip pat nutarta, kad šis laiškas but paskelbtas "Garse".

J. Kesminas,
67 kps. rašt."

Centro Raštininko Žodis.

Labai man malonu, kad Susiv. kuopos pradeda rupinties gyvaisiais mus Susiv. reikalais. Panašios mintys ateities darbui buvo ir Centro Raštininko galvoje. Pradžioje, kadą domą reikėjo kreipti prie užsilikusių ir išvėžių išėjusių reikalų sutvarkymo, nebuvo laiko agitacijai ir plėtojimui S. L. R. K. A. ir jo svarbos aiškinimo. Ateityje, kiek spėkos ir laikas pavelys, turėsiu už pareigą 67 kps. išreikštas mintis praktikoj vykinti.

KLAUSIMAS 1.

Malonėkite paaiškinti, ar gali prigulėti prie S. L. R. K. A. ne lietuvis, bet kitos tautos katalikas, kuris apsivedęs su lietuve, prigulinčia prie S. L. R. K. A.

A. Masandavičius,
20 kps. rašt.

Atsakymas.

Sulyg Susiv. L. R. K. A. konstitucijos straipsnio 14 paragrafo 1, ne lietuviai S. L. R. K. A. nariais buti negali.

—o—

KLAUSIMAS 2.

Malonės Raštininkas paaiškinti per organą, jeigu kuopa neturi kasoje pinigų o reikia mėnesines siųsti, iš kur kuopa turi imti, jei niekas nenori extra mokėti?

Petras Ambrasas,
164 kps. rašt

Atsakymas.

Kuopos bėgantiems reikalams pinigus sudaro iš pasiliekančių kuopoje pusės įstojimų, iš pelno nuo suvengtų vakarų. Nėsant iš tų, pareina sumesti nariams po centą - kitą delei krasos ženklelių ir pasiuntimo pinigų. Vien delei mėnesinių nusiuntimo nedaug pinigų reikalinga ir tuos kuopa pati privalo padengti. Nėsant kių šaltinių, nariai privalo po centą - kitą sudėti. Geistina gad kur galima, kuopos suvengtų vakarą, perstatymą ir surastų budus uždirbti kelius centus į kuopos iždą, tada nereikėtų rupintis iš kur imti kelius centus delei krasaženklių ir tt.

NAUJA KUOPA.

Pasidarbavus p. K. Vainorai, Centro Valdybos nariui, miestelyje **Moon Run Pa.**, susitvėrė nauja S. L. R. K. A. kuopelė, kuriai suteika numeris 195. Antsyk įstojo 11 narių. Linkėtina geriausių pasekmių.

P. Mulevičius,
Centro Raštininkas

RUSIJA APŠAUKIAMA RESPUBLIKA.

Ar tai del Darbininkų ir Kareivių Tarybos reikalavimo, ar tai del aiškesnės Rusijos ateities, ar del kokių kitokių išrokavimų, dabartinioji Rusijos ministerių valdžia nutarė respublika apšaukti.

Rusijos ministerija, Rusiją respublika apšaukdami, pažymi, kad gen. Kornilovo sukilimas numalšinta. Del to sukilimo pagamintos suirutės ir Maskvos Seimo pageidavimus sekant, ministeriai atrado, kad dabartinis Rusijos valdymosi budas yra respublikoniškas ir per tai Rusija respublika apšaukiama yra.

Su tuo pačiu paskelbimu senoji Duma panaikinama.

Iš visako aiškus dabartiniosios valdžios "manievravimas". Rusiją respublika apšaukdami ir čia pat gen Kornilovo sukilimą uninėdami, rods, stengiamasi paduoti mintis, kad pastarasis sukilimas buvo prieš Rusijos respublikoniška tvarką. Jei ir vėliau sukilimai pasitaikys, bus, suprantama, šaukiama, kad sukilimas daronas prieš respublikos formą, o ne socialistų perdaug didelį savotišką šeimyninkavimą.

Dabartiniu laiku Rusiją valdo ministerija iš penkių asmenų. Jos ramsčiu bus Darbininkų ir Kareivių Tarybos, priešingam sparnui tiek nuolaidos rodant, lyg kiek atviras sukilimas nuolaida išvengti bus galima.

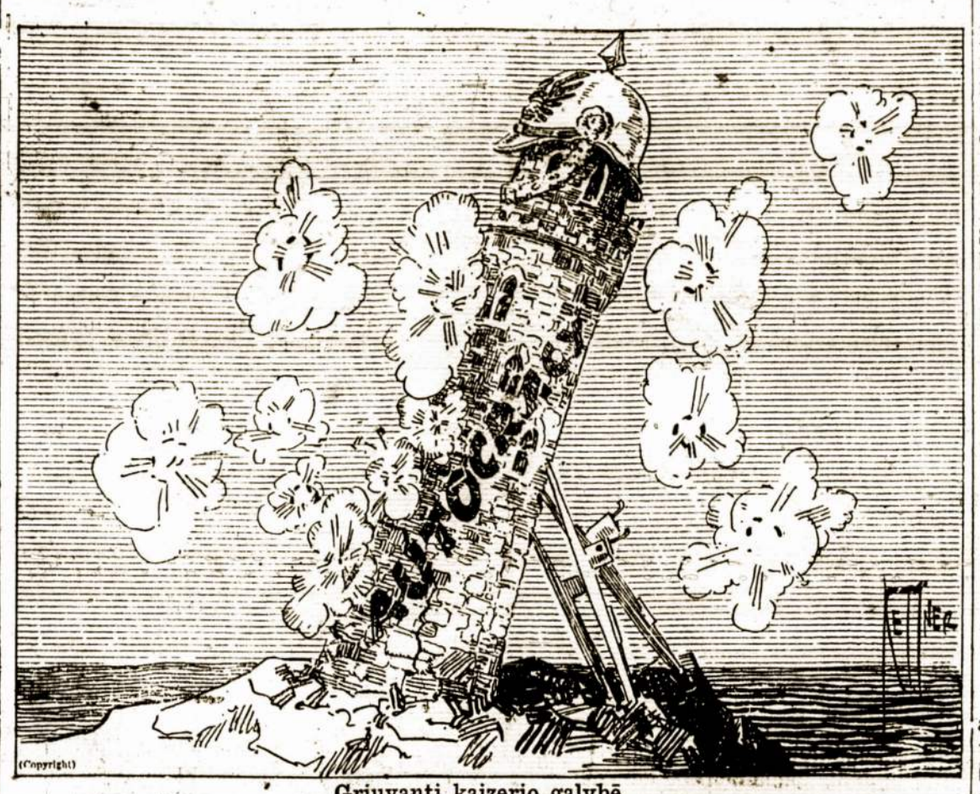

Griuvanti kaizerio galybė.

KAZOKAI ATSISAKO KERENSKIO ĮSAKYMO PILDYTI.

Dono kazokų atamanas gen. Kaledin, laike gen. Kornilovo sukilimo, aiškiai prieš labartiniąją ministeriją pastatė. Jis ministeriams dar ir pagrąsino, jei jie nenusileis prieš Kornilovą, tai jis su kazokais perkirsiąs geležkelį tarp Petrogrado ir Maskvos, tokiu budu Petrogrado izoliuodamas.

Už tokį gen. Kaledin pastatymą ministerijos valdžia priskaitė jį prie sukilėlių skaičiaus ir kazokams įsakė jį areštuoti. Bet viršiausioji kazokų Taryba iš Novočerkasko valdžiai pranešė, kad kazokai valdžios įsakymo išpildyti negali jau vien delto, kad gen. Kaledin yra atamanu ir kaipo toks turi dalyvauti militariškame kazokų pasitarime. Savu keliu kazokų taryba išreiškė valdžiai pasitikėjimą.

Nors gen. Kaledin valdžiai pranešė, kad jis sukilimo nerengia, bet valdžia mano ir buk turi priparodymus kad jis sukilimą ruošia.

SUV. VALSTIJOS ŠVEDIJĄ NAGAN IMA.

Suv. Valstijos, paskelbusios dokumentus apie Švedijos - pasiuntinio Argentinon vokiečiams tarnavimą, vėliau kiek paskelbė bevelik tą patį apie Švedijos pasiuntinį Meksikon. Tokiais paskelbimais Suv. Valstijos sukėlė žmonių nuomones prieš Švediją, o pačios užkirto maistui kelią.

Taip dalykams susidėjus, Švedija keblame padėjime atsidurė. Iš pradžių apie save negerą opiniją pataisyti manė įvairiais pasiteisinimais, bet tieji nieko negelbėjo. Tuomet nuo užimamos vietos Švedija prašalino užrubežinių reikalų ministerį, bet ir tai sykiu su atsiprašinėjimais mažai ką tegelbėjo.

Matomai alijantai, su Amerika priešakyje pasiryžo Švediją taip suvaržyt, kad ji jokios pagelbos Vokietijai duoti nebegalėtų. Švediją diskreditavus, kaipo Vokietijos ramiu keliu talkininkę, tuo pačiu diskreditavosi ir socialistų šaukiama Stockholme konferencija del taikos. Į ją pradėta žiurėti, kaipo Vokietijos padarą. Tokiu budu ten socialistų konferencija vargu įvyks.

SIULO DOVANĄ UŽ AMERIKOS KAREIVĮ.

Vokietijos generalis štabas siulo 300 markių ir 3 mėnesių pasilsį tam kareiviui, kuris nelaisvėn paims pirmą Amerikos kareivį.

Amerikos kareiviai iš to juokus daro. Vieni tvirtina, kad už Amerikos kareivį 300 markių permaža. Kiti sako, kad 300 markių tai jiems negalvoj, bet kad toks vokietis po suėmimo reikalaus pasilsio, tai tikras dalykas. Esą, turės daug darbo.

DIDELI STREIKAI SAN FRANCISCO.

Kilo milžiniškas streikas San Francisco, Californijoj. Darbininkai prie laivų statymo parcikalavo didesnės algos, o kuomet tas jiems buvo atsakyta, išėjo streikan, išviso 24.000 darbininkų.

Pirmose streiko dienose buvo nemaža riaušių kurių policija numalšinti neįstengia. Riaušėse vartojamas net dinamitas.

REZIGNAVO GEN. KALEDIN.

Dono kazokų atamanas gen. Kaledin nuo atamanystos atsisakė. Valdžia jį norėjo areštuoti, tai atlikti kazokams pavesdama. Tieji areštuoti nesutiko. Dabar nežinia, ar gen. Kaledin nuo atamanystos atsisakius jis bus areštuotas, ar ne.

RUSAI NUVARĖ VOKIEČIUS PER 7 MILIAS.

Nežiurint Rusijoj suiručių, Rusijos armijos Rygos fronte ant vokiečių užgulo ir juos atgal per 7 milias nuvarė.

—o—

LENKAMS TEIKIAMA DAUGIAU LIUOSYBĖS.

Austrų ir vokiečių valdžios tuo pačiu laiku paskelbė apie sutvėrimą naujos lenkų tarybos, kuri turės daugiau galės, negu pirmesnėji taryba.

—o—

LENKAI PRIE LIETUVOS TAIKOSI.

Pereitoj savaitėj laikraščiai pranešė žinią per Amsterdamą, kad Lietuvos lenkai pašiuntė memorandumą lenkų kliubo prezidentui Krakove. Tame rašte lenkai pareikalavo Lietuvai neprigulmybės, bet sykiu kad Lietuva su Lenkija vėl uniją padarytų.

Ant tų lenkų pasikesinimų Lietuvių Informacijos Biuras Washingtone inteikė Suvienytų Valstijų valstybės departamentui memorandumą, pažymint, kad apie Lietuvos likimą tik pats lietuviai teturį teisę kalbėti, sykiu protestuojant prieš lenkų kesinimąsi ant lietuvių teisių — Lietuvos ateitį spręsti.

—o—

EGZAMENUOJAMI VISI UŽSIREGISTRAVĘ.

Distriktų "board'ai" vėl pradėjo savo darbą. Dabar jie dirbs ir egzamenuos tol, kol visi užsiregistravę nebus apžiurėti. Neegzamenuotų vyrų po pirmam šaukimui liko 7.800.000. Tad dabar tas visas skaičius bus ištyrinėtas, o vėliau tinkami vyrai tarnybon bus šaukami, kaip reikalas rodys.

ARGENTINA PERTRAUKS RYŠIUS SU VOKIETIJA.

Del Vokietijos pasiuntinio šunybių, Argentinos valdžia iš Vokietijos pasiaiškinimų parcikalavo. Vokietija taip nevykusiai pasiaiškino, kad Argentinos prezidentas tai melu pavadino. Tikimasi, kad Argentina pertrauks visokius ryšius su Vokietija.

KANADOS MOTERYS ORGANIZUOJA "MIRTIES LEGIJONĄ.

Ruses moteris pasekant, kanadietės taip pat pradėjo "Mirties Legijoną" organizuoti. Pirmoji kompanija jau suorganizuota Vancouver'e. Moterys - kareiviai, jei reikalas bus, keliaus į Prancuziją vokiečiams parodyti, "ką jos gali". Legijonan priimamos merginos ir moterys nuo 21 iki 45 metų amžiaus.

—o—

BIJOSI, KAD RUSIJA ATSKIRAI NESUSITAIKINTŲ.

Washingtone pradėjo dikčiai abejoti, ar tik Rusija nepamėgins atskiros taikos su Vokietija daryti.

Dabartiniu laiku įsigalėję Rusijos socialistai gali tai padaryti, nes jiems negalvoj, kas su pasauliu ir net pačia Rusija dėsis, jei Vokietija įsigalėtų. Jiems terupi tik socializmas ir prie jo jie žengs, kad ir atskiros taikos keliu.

Jei Rusija susitaikintų, karė paaršėtų. Amerika, esą, visvien tol nenusileis, kol kaizeris Vokietijoj šeimyninkaus ir karę tol tęs, kol patys Vokietijos žmonės pasauliui ramybę neužtikrins.

—o—

GANDAI APIE SUBMARINUS NEPAMATUOTI.

Pereitą savaitę pasklido gandai, buk į Amerikos pakraščius atplaukė Vokiečių submarinai. Valdžia išsiuntus laivus submariną sugauti, nuskandinti ar šalin nuginti. Bet kaip neieškota, submarino jokių ženklų nesurasta. Tad sako, kad gandai nepamatuoti buvo.

—o—

COSTA RICA PERTRAUKĖ RYŠIUS SU VOKIETIJA.

Mažutė Centralinės Amerikos respublika, Costa Rica ir toji prieš kaizerį pasistatė. Ji pertraukė visokius ryšius su Vokietija ir internavo vokiečius, kurie visokius šalyj suokalbius darė.

—o—

MĖGINS SKRISTI PER ATLANTIKĄ.

Spėjama, kad Italijos orlaiviai yra geriausi pasaulyje. To patvirtinimui bus mėginta skristi per Atlantiką. Kelionę atliks vienas italų lakunas.

SUDRAUDĖ JURININKUS.

Laike gen. Kornilovo sukilimo Darbinikų ir Kareivių Taryba į kareivius ir jurininkus išsiuntinėjo atsišaukimus, kad tie tėmytų vyriausiųjų pasielgimus. Jei ką nužiurėtų — tuojaus areštuoti. Tokią žinią gavę Baltijos laivyno jurininkai taip uoliai įsakymą pildyti pradėjo, kad areštams galo nebuvo. Areštuota kaltas, ar nekaltas, bile tik kuriems jurininkams koks vyresnysis nepatiko. Areštai neapsieidavo be to, kad areštuotuosius neapkumščiuotų, o dar aršiau, ant vietos galo nepadarytų.

Toks besitęsiantis stovis valdžiai pavojingas pasirodė. Tad Kerenskis jurininkams įsakė, kad jie mažiau revoliucijos palaimų saugotų, o geriau pildytų savo, kaipo jurininkų, priedermes.

REIKALINGAS RANKINIS ZECERIS Į "GARSO" SPAUSTUVĘ. REIKIA, KAD BENT KIEK IR ANT INTERTYPE MOKĖTŲ STATYTI. GERA ALGA IR DARBAS NUOLATINIS. ATSIŠAUKTI REIKIA LAIŠKU ARBA ASMENIŠKAI Į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ.

Korespondencijos

CHICAGO, ILL.

Šv. Jurgio parapija.

Bridgeporto lietuvių upas labai pakilę, nes visi ruošiasi prie iškilmingiausio apvaikščiojimo šv. Jurgio parapijos 25-kių metų sukaktuvių arba sidarbinio jubilejaus. Toji nepaprasta šventė žadama apvaikščioti 30 d. rugsėjo. Kaip draugijos taip ir atskiri parapijonys stengiasi tas sukaktuves geriausia paminėti, nes gerai supranta, kokia svarbą turi parapijos lietuvių katalikų išeivių gyvenime. Berods, tai pirma lietuviška parapija Amerikoje, kuri sulaukė taip linksmos valandos. 25 metai, rodos, neilgas laikas, tečiaus kiek visokių atsitikimų, perversmių, malonių ir nemalonių teko pergyventi parapijai per tą laiką, kiek gera nuveikti. Sunku butų viskas išskaityti. Todel visi atjauzdami tas sukaktuves, kas aukomis, kas darbu skubinasi padidinti ir papuošti tą rengiamą iškilmę.

Moterų draugijos sujudo rengti bazarą, kuriame žada but daug visokių įvairumų. Sukaktuvių programas tęsis dvi savaiti: iškilmingas pamaldas už gyvus ir mirusius parapijonis, apvaiščiojimas - maršavimas, bazaras, šv. Jurgio mokyklos jubilejinis vakaras, "Kanklių" ir kitų chorų koncertai, prakalbos, referatai, bankietas - puota ir kiti dalykai.

Labai džiaugiames sulaukę musų parapijoje gerb. kun. F. Kemėšį, gerai žinomą lietuviams amerikiečiams nenuilstantį tautos veikėją. Dieve padėk jam tolesniai, besidarbuojant tautos labui, pasidarbuot ir musu parapijos naudai.

Koresp.

HOMESTEAD, PA.

Prakalbos, nauji Tautos Fondo skyriai.

Rugsėjo 8 d. čia kalbėjo p. K. Pakštas, T. F. raštininkas. Prakalbos įvyko šv. Petro parapijos bažnytinėj salėj. Kalbėjo apie politiką, joj lietuvių vietą ir apie Lietuvos ateitį. P-o K. Pakšto prakalba padarė didelį įspudį.

Ant rytojaus, 2 val po pietų p. K. Pakštas kalbėjo Duquesne, Pa. Jo prakalbos pasekmė buvo ta, kad susitvėrė naujas Tautos Fondo skyrius. Čia yra nemažai lietuvių iš Vilniaus gub., kurie gerokai sulenkėję. Tad iš jų tarpo išsirado tokių, kurie pro duris smuko, kaip tik apie Lietuvai aukas prisiminta buvo. Dalyvavo Homestead'o choras, kuris kelias tautiškas daineles atliko. P-lė A. Aučiutė pasakė gražią prakalbėlę. Programas užsibaigė kun. S. Čepanonio kalba.

Tą pačią dieną, rugsėjo 9, 8 val. vakare p. K. Pakštas kalbėjo Wilson, Pa. Kalbėjo apie politiką, Lietuvos vargus. Po prakalbos susirašė 18 žmonių iš 12 šeimynų į T. F. skyrių. Čia taip pat dalyvavo Homestead'o choras, taipgi ir p-lė A. Aučiutė prakalbėlę pasakė. Galop p. J. Grebliunas, ukininkas ir savininkas, užsiprašė pas save ir pavaišino.

Homestead'o vargoninkas nuo vietos atsisakė. P-as J. Janulis čia gerai darbavosi, vedė tris chorus, su kuriais dažnai publikai pasirodydavo.

Dabar vargoninkauja p. Brazinskas, taip pat gabus ir darbš[illegible] [illegible] Kasiniukas, K. [illegible] centas Mikalauskas, 135 Mo[illegible]

NIAGARA FALLS, N. Y.

Svečių įspudžiai.

Niagara Falls — vandenkritis ir šiam miestui vardą suteikė. Vandenkričio pasižiurėtų atvažiuoja iš kitų šalių žmonės, tad apie amerikiečius nėr ko nė sakyti— jų šimtai tukstančių kas metai atvažiuoja, kas tik turi progos ir išsigali, tas atvažiuoja.

Neiškentė nė clevelandiečiai tos vietos neaplankę, progai pasitaikius, tuo labiau, kad Clevelando vyčiai sužinojo, kad ten nauja Vyčių kuopa susitvėrė. Buvo lyg priedermė naujus vyčius atlankyti ir pasveikinti.

Clevelandiečiai rado malonų priėmimą pas ponus Karaškus, vyčius, lygiai ir pas kitus.

Atlankėme ir šv. Jurgio bažnyčią. Bažnytėlė nauja, nedidelė. Bažnytinis choras irgi mažas, bet gražiai sugieda. Chorą veda ir vargoninkauja p-lė T. Laučiutė. Parapija maža, neturi iš ko mokėti, tad ji veltu patarnauja.

Atsilankėme į S. L. R. K. A. 170-tos kuopos susirinkimą. Kuopa gerai gyvuoja. Raštininkas J. Molis pažymėjo, kad visi nariai lankosi į susirinkimus ir reguliariai duokles užsimoka. Kuopos gerus norus galima ir iš to numanyti, kad perskaičius p. J. E. Karoso atsišaukimo laišką remt Katalikų Spaudos Savaitę, nariai sumetė kelius dolerius katalikų spaudos platinimo reikalams.

Nedėlios vakare, rugsėjo 2 d., pas p. Karaškus įvyko susirinkimėlis. Buvo kalbų ir žaidimų.

Labor Day teko lankytis po lietuvių stubas, kaipo laikraščių agentui. Parduota keliolika knygų, gauti keli prenumeratoriai. Dauguma stubų lanko geri laikraščiai. Socialistiško laikraščio neteko pastebėti. Yra keletas sulenkėjusių šeimynų. Yra viltis, kad laikui bėgant jie mes svetimą rubą ir paliks tuomi, kuo yra — lietuviais netik iš gimimo, bet ir dvasioje. Rodos, tenaitiniai lietuviai prie to ir cina.

Rugsėjo 3 d. Vyčiai sušaukė susirinkimą. Pirmininkavo p. A. H. Urbonas. Vietos klebonas, kun. J. Malinauskas sakė prakalbą. Komplementavo Vyčiams ir ragino kouoliausia darbuotis del karės nukentėjusios Lietuvos, aukomis remti musų tėvynės tautečius. Sakė prakalbas ir clevelandiečiai, daugiausia dėkingumą reikšdami už malonų priėmimą. Buvo žaislų, taipgi dainų, p-lių N. Karaškiutės ir T. Laučiutės patiektų. Per abu vakaru L. Vyčių kuopa laimėjo 10 naujų narių.

Prie kuopos sutvėrimo daugiausia darbavosi p-lė N. Karaškiutė ir p. A. Urbonas. Tad jiedu ir valdyboje žymias vietas užima. P-as A. Urbonas yra pirmininku, p-lė N. Karaškiutė — protokolų raštin., o finansų raštin.— p-lė E. Vosiliutė. Ši L. Vyčių kuopa gyvuoja gerai, nes prie jos susispietė gabiausis vietinis jaunimas.

M. J. Š.

SCRANTON, PA.

S. L. R. K. A. 155 kuopa turi persiskirti su šiais savo nariais, kariuomenėn šaukiamais: Jonas Rekašius, Pranciškus Jenulaitis — abu 1129 Scotland St., ir Vincentas Mikalauskas, 135 Morris Court.

Iškeliaujančius draugus geriausi linkėjimai nelaimės išvengti lydi.

Kor.

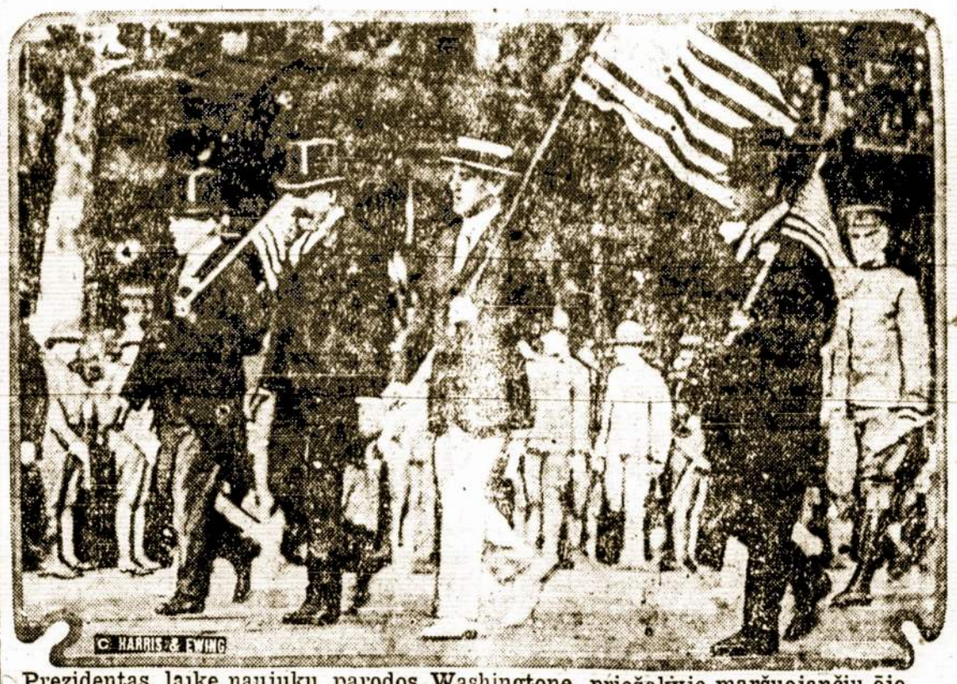

Prezidentas, laike naujukų parodos Washingtone, priešakyje maršuojančių ėjo.

HARTFORD, CONN.

Graži pradžia.

Rugsėjo 9 d. buvo susirinkimas atstovų nuo sekančių dr-jų ir kuopų: A. L. R. K. Spaudos 17 kuopos, L. Vyčių 6 kuopos, M. Sąjungos 17 kuopos, L. D. S. 6 kuopos, L. P. B. 6 kuopos, S. L. R. K. A. 89 kuopos, šv. Elžbetos ir šv. Jono Ev. draugijų. Viso atstovų buvo 24. Rodos, nedidelis skaičius. Bet visi, matyti, suprato, kas tai yra katalikų spaudos platinimas, kokią naudą toji spauda duoda žmonėms. K. Sp. Platinimo Komisija dar nuo 1916 m. šį bei tą veikianti, bet 9 rugsėjo dieną tapo atnaujinta ir sustiprinta.

Susirinkimą pradėjo klebonas kun. J. Ambotas. Pasakė trumpą prakalbėlę apie katalikų spaudos galybę ir paaiškino komisijos nariams kaip reikia elgties, kad pasekmingiaus platinus katalikų spaudą.

Buvo klausta valdyba, ar apsiims ir ant toliaus. Pirm. P. P. Mikalauskas, nors nenoroms, nuo tokios prakilnios vietos buvo priverstas atsisakyti del savo asmens reikalų. Jo vieton išrinktas pirm. P. Ivanauskas. Raštin. ta pati, poni A. Špelienė; pagelbininkas tas pats — A. J. Pateckis. Kasininkas p. P. Labanauskas.

Valdyba nutarė kogreičiausia pranešti K. Sp. Centro Komisijai.

Kalbėta apie programą K. Sp. Savaitėje. Pasirodė, kad bus galima atvaidinti apie 3 teatrai, prakalbas turėti ir t.t.

Nuo pernykščių metų liko daili didelė iškaba. Vakarais buvo ji iškabinta salėje su parašu: "A. Kat. Sp. Savaitė" (taipgi dienos ir metai; tas bus permainyta). Tikimes, kad šiemet tas darbas eis pasekmingiau nes ir Centralinė Komisija geriau susitvarkinusi.

Negalim taipgi pamiršti ir viešų mokyklų mokytojos, p-lės. Eleonoros Mašiotaitės, kuri tiek daug triuso padėjo susitvarkymui 1916 m. Turėjo tuomet susirašinėti su visoms redakcijoms. Pradžia visada sunkesnė.

Antrą susirinkimą nutarta laikyti už dviejų savaičių. Tikimes, kad daugiau draugijų ir asmenų prisidės prie taip prakilnaus darbo— išplatinimo katalikų literaturos. Tikimes, bus graži pasekmė.

Korespondentė

NIAGARA FALLS, N. Y.

Nelaimė.

J. Karaška, policmonas, 8 rugsėjo dieną (subatoj) parėjęs namo ant stalo paliko primuštą revolverį. Jaunesnysis sunus, V. Karaška, paėmė revolverį į rankas. Nemokėdamas kaip su juo apsieiti, išnetyčių iššovė. Kulka kiaurai perėjo per kairiąją krutinės pusę, plaučius kliudydama.

Dabar randasi St. Mary's ligonbutyje. Daktarai spėja, kad vargu pasveiks.

J. M.

DETROIT, MICH.

Kun. K. Skrypko Sidabrinis Jubiliejus.

Rugsėjo 8 d. kun. K. Skrypko apvaikščiojo 25 metų kunigystės jubiliejų. Gerb. jubiliatas 10 val. ryto atlaikė šv. mišias, asistuojant kun. F. B. Serafinui ir kun. A. Skrypko. Iškilmei pritaikintą gražų pamokslą pasakė kun. F. B. Serafinas. Savo gražiais balsais visų dvasią kėlė skaitlingas Vyčių 79 kuopos choras. Po pamaldų klebonijoje buvo pietus, laike kurių gerb. jubiliatui išreikšta daug nuoširdžių linkėjimų ir suteikta nemaža dovanų.

Aštuntą valandą vakare L. Vyčių 79 kuopos choro tai iškilmei buvo paruoštas koncertas. Jau išanksto prie jo buvo rengtasi p. A. Aleksandravičiui chorui vadovaujant. Prieš pradėsiant programą, gerb. jubiliatui pasirodžius salėje, publika palydėjo į pažymėtą vietą delnų plojimu. Pas A. Aleksandravičius aiškino, kokiu tikslu ir kam šis koncertas surengtas. Vakaro programas:

1) Vyčių choro dainos.

2) Sveikino L. Šilelio eilėmis A. Bukšaičiutė.

3) Rakauskaitės ir Januškaitės dainų duetas. Publikai labai patiko.

4) P. Šimutis skambina ant gitaros.

5) Dainuoja mažųjų Vyčių choras. Dainelės (ypač "žvirblis", kurį atliko Kasevičių Jurgiukas) atlikta puikiai.

6) Dr. D. Čapas sveikina jubiliatą nuo Vyčių 79-os kuopos. Tame protarpyje maži vyčiai, Jaugutė ir Drukteinis, inteikė nuo Vyčių didelį gėlių bukietą ir diplioma su narių parašais.

7) Ponas L. Šimutis smuikuoja lietuvišką polkutę. Šis numeris ypatingai publikai patiko.

8) Daina "Ilgėsys". Dainuoja D. Gustaičiutė, M. Viloniškaitė, K. Gervilis ir J. Dereškevičius. Šis kvartetas susidėjo iš gabesniųjų choro narių, delei ko ir daina atlikta puikiai. Tame protarpyje maža Bukšaičiutė inteikė kun. Kazimierui nuo Vyčių choro tris sidabrinius indelius.

9) Č. Sasnausko kantatos "Broliai" dalį sudainuoja M. Kvietkauskaitė ir L. Šimutis; duetas išėjo gerai.

10. A. Aleksandravičius pianu atskambina "Mazurką" F. Chopin.

11) Monologą "Redaktorius" atlieka L. Simutis.

12) Kun. F. B. Serafinas kalba, paaiškindamas savo įspudžius ir ką jaučia dalyvaudamas tokiame puikiame vakarėlyje. Jis linkėjo kun. Kazimierui sulaukti netik auksinio, bet ir deimantinio savo kunigystės jubiliejaus; tik sulaukti ne čia, o ten... tėvynėje.

13) Programa baigiama dainomis. Vyčių choras sudainuoja. "Vyčių himną" (A. Aleksandravičiaus), "Kur bėga Šešupė" (Č. Sasnausko), "Mielis tėveli" (A. Aleksandravičiaus), "Sesute" (S. Kazuro), "Pasveikinimą" ir Lietuvos Himną. Dainos pavyko labai puikiai, kaip iš tokio simpatingo choro ir galima buvo laukti. Labai gražų įspudį padarė choristių mergaičių tautiški, o vyrų balti rubai.

Choro ir vakaro vedėju buvo A. Aleksandravičius.

Po programui kun. K. Skrypko kalba, dėkodamas Vyčiams už dovanas ir chorui už surengimą taip puikaus koncerto. Jo kalba buvo graudi ir įspudinga. Gerbiamas jubliatas išsireiškė, jog jis ir toliaus stengsis dar daugiau dirbti labui Bažnyčios ir tėvynės, o ypač pasižadėjo daugiau veikti su jaunimu — Vyčiais.

Po visam dar jaunimas ir vyresnieji pažaidė ir pavingiavo. Salė buvo gražiai išpuošta ir pilna žmonių.

Bitutė.

NEWARK, N. J.

A. a. Magdalena Plikaitienė.

Rugsėjo 7 d. pasimirė Magd. Plikaitienė, S. L. R. K. A. 36 kuopos narė. Nuliudime paliko vyrą ir šešetą vaikučių. Prigulėjo apart S. L. R. K. A. prie Rožančiaus ir Lietuvos Dukterų dr-jų.

Visiems lankytojams, palydovams, giminėms ir patarnautojams ištariu ačiu. Meldžiu ištarti "amžiną atilsį" už velionės M. Plikaitienės dušią.

P. Plikaitis.

CHICAGO, ILL. (North Side.)

Rugsėjo 11d. vietos L. Vyčių 5 kuopa parapijos salėje surengė savybės vakarėlį. Ne iš kokio džiaugsmo, bet kad atsisveikinti su vienu iš savo draugų, moksleiviu Pr. Juru. Pr. Juras lankė De Paul universitetą, darbavosi šioj kuopoj, o dabar išvažiuoja į dvasišką seminariją.

Gal verta butų suminėti ir programas, bent įžymesnes dalis.

Vakarėlio vedėju buvo kuopos pirmininkas, Ant. Šlapelis. Jis pirmutinis ir kalbėjo. Po jo buvo dar dvi prakalbėlės. Atsilankiusieji 24 kuopos vyčiai patiekė piano solo, dainelių, deklamacijų ir monologą. Prakalbėle sakė vietos klebonas, kun. F. Kudirka. Kalbėjo dar moksleivis J. Poška iš 24 kuopos. Po visako atsisveikinimo prakalbą pasakė ir pats Pr. Juras.

Nors vakarėlyj nestigo gyvumo, jūokų, bet sykiu buvo ir nesmagus, o tai vis delto, kad kuopa nustoja vieno iš veikliausių narių. Geriausi sveikatos ir moksle pasisekimo linkėjimai lydi Pr. [illegible] nuo mus kuopos!

P. Stasys.

COLLINSVILLE, ILL.

S. L. R. K. A. 161 kp. nariams pranešimas.

Laikytam susirinkime šio mėnesio 2 dieną, senasis sekretorius atsisakė iš priežasties, kad kariuomenėn šaukiamas yra. Atsisakiusiojo vieton išrinktas Vincentas Murauskas, 245 N. Seminary St. Naujas sekretorius vietą užėmė nuo rugsėjo 15 dienos. Tad nuo to laiko visais reikalais nariai lai kreipiasi prie naujojo raštininko.

K. Stumbras,

WATERBURY, CONN.

Atsakymas p. Vargo Bitei.

"Garso" 18 num., š. m., tulas' p. Vargo Bitė, po pseudonimo kauke palindęs, užsipuola ant L. Vyčių 7 kuopos, grąsindamas parodyti "visuomenei" vietinių Vyčių vadų "gražiuosius darbelius" ir aibes kitų. Negi viską gali atsimintį...

Stovėdamas priešakyje kuopos veikimo, turiu prisipažinti, kad taikė, bet negudriai, beskaitliuodamas "Aido" dr-jos nuopelnus, kad padarius juos geriau blizgančiais, ėmė šmeižti nepatinkamus sau žmones, ypatingai Vyčių organizaciją. Užtad noriu čia akštėn įskelti tąjį klausimą ir paaiškinti, kodel taip graudžiai dejuoja p. V. B. su "Aido" dr-jos nuveiktais darbais.

Taip, pripažinti turiu visus p. Vargo Bitės ir podraug "Aido" nuopelnus. Ne delto, kad jie butų teisingi, bet tebuvie užganėdintu, tai ir viskas... "Aido" dr-ja inkurta 1907 m. balandžio 13 dieną tikslu vaidinti teatrus, rengti įvairius vakarėlius. Konstitucijoje yra prirašyta daugel gražių frazų, tik, deja, kad nepildomos, nepraktikuojamos. Tiesa ir tas, kad tuose laikuose pilnai atsakė. Laikai mainosi, o su tuo ir dr-jos, žmonės. "Aidas" liko kaip uola nepajudinamas. "Aido" įstatuose inrašyta yra, kad daugiau nevalia jaunimo prigulėti, kaip 30 asmenų abiejų lyčių!... Toliau matantieji nurodinėjo klaidą ir stovėjo už tai, kad panaikinti tąjį paragrafą kenksmingą. Bet "Aido" patrijotai nė girdėti nenori... Waterbury'o lietuvių jaunuomenės yra ne 30 asmenų! Skaitoma šimtais. Ot, tos aplinkybės ir vertė rūpintis. 1915 m. Jonas E. Karosas rašė "Aido" dr-jai, kad geriausia yra prisidėti prie Vyčių ir veikti... Bet veltui argumentuota prieš tokius p. Vargo Bites, "Aido" patrijotus. Nė

Didelis Bazaras.

NEW HAVEN, CONN.

Rengiamas **Šv. Kazimiero Lietuvių R. K. Parapijos,**

Pulaski Svetainėje,

607 State Street, New Haven, Conn.

RUGSĖJO 22 — 29 d., 1917.

Šokiai bus kas vakaras, griežiant puikiausiai orkestrai. Tikietas visiems vakarams 75 centai.

Taipgi bus labai puikus koncertas toje pačioje vietoje nedėlios vakare, rugsėjo 23 d. Muzikantai bus vietiniai, visokių tautų, labiausiai atsižymėjusieji tame amate. Tarpe jų bus ir musų garsus muzikas **p. J. Saurys.** Prie to viso bus ir garsiausi solistai, kurie, be abejo, netik visus užganėdins, bet ir pustebins visus savo gabumais.

Visi esate nuoširdžiai kviečiami atsilankyti į minėtą vietą paskirtame laike.

RENGĖJAI.

Federacijos Kongresas.

Septintasis Federacijos Kongresas šiais mtais bus laikomas rugsėjo 25, 26 ir 27 dd., Philadelphia, Pa.

Kadangi Federacijai yra paskirta gan plati darbo dirva, tai yra rupintis lietuviu reikalais aplamai, o Amerikos ypatingai; ir kadangi dar labai žymi tos dirvos dalis teberiogso dirvonais,

Todel-gi yra nuoširdžiai kviečiamos visos musų garbingos organizacijos, draugijos ir parapijos skaitlingai atsiųsti į busimąjį Kongresą savo parinktesniuosius atstovus, inteikdami jiems savo naudingus nutarimus.

Nereikia čia beveik ir minėti, kad musų tautos veikėjai ir inteligentai pasiskubins į Kongresą, idant sustiprinti silpnesniųjų dvasią ir veikimą savo referatais ir šiaip naudingais ir protingais patarimais.

KUN. J. AMBOTAS,

Federacijos Pirmininkas.

P. S. Į kongresą galės siųsti delegatus: a) parapijos po 3 delegatus (su žinia kun. klebono), b) visos gi draugijos ir centralinių organizacijų kuopos — po 1. Jei tos draugijos ar kuopos turi daugiau, kaip 100 narių, tuomet gali siųsti nuo kiekvieno šimto narių po 1 atstova. Centralinių organizacijų valdybos gali ir-gi siųsti į kongresą savo reprezentantus — nedaugiau, kaip po 3.

K. J. A.

klausyti nenorėjo apie pavertimą i Vyčių kuopą. Tik po ilgų ginčų "pavelino" J. B. Šaliunui užsiimti L. Vyčiais... Toliau matantieji "Aido" nariai prisidėjo prie Vyčių 7-tos kuopos. Likusieji "Aido" nariai karštų galvų vedami pradėjo nebutus daiktus skelbti apie L. Vyčių 7-tą kuopą, na, ir visą organizaciją. O to viso priešakyje stovėjo tuli nariai su p. Vargo Bite... Kurie kuriuos ir kaip pravardžiavo, tai palieku p. Vargo Bitės sanžinei, pridurdamas, tegu nepamiršta L. D. S. 5-tos kuopos parengtų diskusijų šį pavasarį ir kokią link Vyčių buvo užėmę poziciją tas pats p. Vargo Bitė ir jo draugai. Nė socialistai su liberalais L. Vyčių organizacijos taip nešmeižė, kaip kad p. V. Bitė su savo štabu. Gal dar nepamiršai, p. Vargo Bite, kada "Aidas" šį pavasarį sumanė lošti "Pilėniečius", bet neturėdamas užtektinai jėgų, pradėjo pavienius Vyčius kalbinti prisidėti. Tečiaus girdėjo atsakymą: "kvieskite oficijališkai, tada eisime". "Aido" mėn. susirinkime su paniekinimu Vyčių narių pasiulijimą atmetėte, pavadinote "bepartyvišką "Aušrą" (pastarajai tinka vardas veidmainiška, ne bepartyviška), kurios nariai, pamatę tarpe jusų pačių suirutes, pasitraukė ir... "Pilėniečiai" palikta laikui!... Ar ir čia Vyčiai kalti?

P-as V. B. piksta ant "Darb." korespondento, kuris primeta broliavimąsi su nekatalikais. "Stroknas daiktas"! Na, p. V. B., atydžiai, ne veidmainiškai prisižiurėk, ar-gi netaip yra?... Kada nors susiprasite. Grasinimai čia nepagelbės. "Aidas", sakai, "balių" nerengė. Kam čia taip sielotis. Juk "baliaus surengimas" tai "dailės" kėlimas, ar ne? "Niekados nė vieno "baliaus" neparengė..." Kogreičiausia bėgkit prie protokolo knygų, ten rasit, kiek tik norėsit. Matyt, kaip kada pasimirštama. Sakai, kad L. Vyčių 7-tos kuopos šulai yra kalti už nesutarimą surengti "kareiviams" vakarėlio. Baisiai jus mus kareivius gerbiate! Mums rupėjo iš kelti aikštėn tą obalsį, už [illegible] lietuviai kariaujame, o ne del kokių ten vakarėlių - balių ir t. t. Neįvyko, tai galite pasidžiaagti tik iš to, nes pasirodo, kad ne visi prie to priaugome. Musų visų silpnybė, kad nemokame sutartinai veikti...

L. Vyčių 7-ta kp tarpsta nariais ir veikime neatsilieka nuo kitų. Nauda didelė. Nariai skaito "Vytį", turi sąryšį su visos Amerikos lietuvių katalikų jaunimu, o jau tas daug reiškia. Narių skaitoma kuopoje apie 100. Lai "Aidas" nesistato ožiu, bet nepaisant tokių p. V. Bičių užmačių lai veikia išvieno su Vyčiais, o visiems bus sveika, ir daugiau nuveiksime, negu ikišiol kad nuveikėm! Dirva plati, piktžolių pilna visur, darbininkų labai maža ir tieji neva veikia, bet, ot, tik per pirštus žiurėdami. P-ui Vargo Bitei pasakysiu atvirai, kad "Aidas" buvo man geras per keliatą metų ir nemažiau jo garbei esu pasidarbavęs, kaip ir p. V. Bitė. Verste vertėt, kad iš "Aido" dr-jos atsisakyčiau. Tą ir padariau! Tečiaus man jos likimas visada rupi, kaipo katalikiškos dr-jos, kuri nemažai galėtų pasidarbuoti, susitariant su kitais. Tie ginčai už "Vyčių blogumą" o "Aido" "gerumą" turėtų buti nuvyti ant keturių vėjų!... Kas link mano, Vyčių vadų "gražiųjų darbų" parodymo, tai jie man nebaisus — valios darbas... Juo greičiau, tuo geriau. Jeigu p. Vargo Bitei netruksta drąsos iš po pseudonimo pasirodyti, lai ateina ar praneša, kur jį sutikti, tai užbaigsime visus ginčus žodžiu.

Ex-Teatrališkos Dr-jos "Aidas" narys, dabar Lietuvos Vyčių 7-tos kuopos narys,

Juozas B. Šaliunas.

797 Bank St.,
Waterbury, Conn.

Red. prierašas: Daugiau tuo reikalu polemikos nebedėsime.

—o—

KONTRABANDA KARĖS METU.

Muitams esant, kontrabandisto darbas visuomet pelningas yra. Nežiurint pavojų, aštrių bausmių parubežio lietuviai gerai atsimena ir žino, kokių gudrybių lietuviai griebdavosi, kad pigesnių reikmenų iš Vokietijos parsigabenus arba Vokietijon ką nugabenus. Tad ką jau bekalbėti apie dabartinius laikus, kuomet Vokietijoje maisto, riebumynų, o su tuo muilo, didelė stoka. Didelė stoka ten ir gumos ir kitų reikmenų. O čia pat, gretimoj Danijoj ir Švedijoj tų daiktų randasi ir kelius syk pigiau pirkti galima, negu Vokietijoje. Tad kontrabandistai visokių gudrybių imasi, kad pelningą, nors nelegalį, biznį su Vokietija varius.

Kokių gudrybių stveriasi, lyg kiek tiek kontrabandistai išsimiklino, gerai atpasakoja p. Bassett Digby, New Yorko "Globe" ir Chicagos "Daily News" korespondentas. Paduodame jo korespondenciją iš "Globe"

Kontrabanda yra vienu iš tų indomių ir nepastovių "biznių", kurį ši karė nepaprastai išplėtojo. Tuli kontrabandos moderniški ir žymiausi žiedai pasirodė Skandinavijoj.

Didžiausiais ir gyviausiais susinešimo punktais tarp Švedijos ir Danijos yra jurų sąsmauka nuo Stockholmo į Malmoe, tarp kurių penkius ar šešius sykius į dieną garlaiviai atlieka dviejų valandų kelionę. Tose prie plaukose kontrabandistai su gaunami kasdieną, bet kontrabanda visvien nesiliauja, nes pelnas didelis, o bausmė už tai nepakeliama nėra.

Guma, auksiniai pinigai, salvarsanas, kava yra daugiausia tais daiktais, kuriuos kontrabandistai gabena.

Muitinių valdininkai turi begalo gerą atmintį — ir jie jos reikalingi. Helsingborg'e, vakarinėje sąsmaukos dalyje, jie prisiminė apie nepaprastai diktą moterį, kuri iš ryto Švedijoje buvo laiba, kaip nendrė. Jie apžiurėjo moterį ir atrado, kad ji buvo apsivyniojus apie save keturiasdešimts vieną guminę dviračio šiną!

Tai buvo tik išskaitliavimas ir atmintis. Bet pasitaiko kartais laimikis. Gražiai pasirėdžiusi moteris atvyko į Malmoe daugelį ryšulių susikimšusi į viršutines pančekų dalis. Muitinėje tas buvo nepastebėta ir ji laimingai praėjo. Bet iš muitinės į gatvę išėjus ryšuliai pradėjo žemyn slinkti. Slinko tol, kol galėjo—prie batų, kur jau visiems buvo matomi. Praeiviai, minia pradėjo iš jos juoktis, vieton užuojautą rodžius. Muitinės valdininkas, apie tai sužinojęs, ją pradėjo vytis ir sugavo ant tilto prieš Savoy viešbutį. Ji atgal turėjo keliauti, kad muitinėj nuo kontrabandos paliuosuota butų

Vokiečiai "busy".

Bet Skandinavijos kontrabandistų 60 nuošimtį sudaro vokiečių jurininkai. Pasitikėtini valdininkai tvirtina, kad į Vokietiją per juos išvežtų dalykų yra begalo daug. Muitinių valdininkai juos nuolatos sugauna. Aną dieną mažame Ro kaimelyje buvo licitacija daiktų, nuo Vokietijos jurininkų atimtų. Licitacija davė pelno daugiau kaip 1000 kronų.

Ilgą laiką kontrabanda ėjo be jokio įsikišimo iš valdininkų pusės. Vakarais jurininkai atlankydavo krautuves tam tikrais drabužiais apsirengę. Ant vokiško laivo Venecija virėja buvo per du metu nužiurėma. Bet kad muitinė neturėjo moteriškės apžiurėtojos, ji buvo ramybėj paliekama. Galop nužiurėjimas virto į tikrenybę. Buvo nusamdyta moteriškė apžiurėtoja. Ji pas vokietę "frau" atrado tam tikrai pasiutuose drabužiuose užslėpta muilo 25 kronų vertės.

Daugel kontrabandos ėjo su Švedijos arkliais iš Malmoe į Vokietiją gabenamus. Įvairiausios gudrybės ir prietaisai buvo vartojami. Batų aulai ir kelinės budavo prikemšami muilo ar riebumynų. Ant laivų vyrai po pažastėmis nešdavosi kumpius už kaklo ant virvutės prikabintus. Ilgi, ploni sviesto ryšuliai prie kuno prikabinėjami buvo. Margarino (dirbtinio sviesto) čieli pakai buvo po arklių pilvais pakabinami, kuomet vėlai tamsumoj arkliai ant laivų vedami budavo. Kad tuos pakus paslėpus, arklius guniomis užklodavo.

Jurininkai išsidirbo ištisą signalų sistemą, kad nuo laivo ant krašto esantiems ir atbulai ženklus davus, kuomet muitinių valdininkai artindavosi. Naktimis jie vartodavo elektros lempukes. Laivų kapitonai ar oficieriai kad valdininkus apgauti, leizdavo pirmiausia tuos žmones egzaminuoti, kurie po pažastimis laikydavo tyčia susuktus drabužius, kepures, ar taip ką nenužiurėtino.

Net laivų kambariai perdirbami.

Kapitonų kabinetuose buvo surasta dubeltavos sienos, tarp kurių atrasta muilo prikrauta. Paslaptingos šėpos, stalčiai budavo surandami laivų kambariuose, staluose, kur pilna prikrauta budavo įvairių užgintų prekių. Balastui laivuose yra tam tyčia kambariai, plytų ar kokių kitų svarių dalykų prikrauti. Ir ten tarp plytų surazdavo kontrabandos. Viena kontrabanda surasta tik tuomet, kuomet 700 plytų nuo paviršiaus nuimta buvo. Vienas gudruolis kapitonas 100 svarų muilo susikavojo kabinetos vargonėliuose. Šieno ryšuliai, kuriuos arkliams kraudavo, esti prikaišioti lašinių palčių ir kumpių, už kuriuos Vokietijoj, galima sakyt, tiek aukso duoda, kiek jie sveria.

Vieną dieną buvo sugautas vokietis jurininkas, nešusis gerokai dešrų, dešimtį kiaušinių ir dikčiai čokolado. Kuomet buvo jam paaiškinta, kad tų dalykų vežtis negalima, jis vieton tai pardavus ar kitiems padalinus, čia pat prieplaukoje atsisėdo ir visa tai suvalgė. Antru syk tam pačiam laivui sugrįžus, jo draugai jureiviai Švedijos valdininkams papasakojo, kad anas nenuolaidus, su dideliu apetitu jurininkas visu kelionės laiku už laivo persisvėręs kriaukšėjo, keikdamas ir velydamas negyvu būti kiekvieną sykį, kuomet Baltiko bangos laivą susiubuodavo. Kitą sykį vokiečių jureiviai ištaškė kiaušinius į muitinės valdininkus, kuomet atrado, kad jie tų kiaušinių vežtis negali.

Paprastai, jurininkai prisipirkdavo įvairių dalykų ir ryšulius sukavodavo įvairiose vietose prieplaukoje ligi sutemstant. Bet įvairūs žiopsotojai tai pastebėjo ir už kampų tėmydavo, kur jurininkai pirktus daiktus kavoja. Nužiurėjus, kuomet jurininkai pasišalindavo, labai paprastas dalykas atsitikdavo: žiopsotojai tuos daiktus susirinkdavo.

LIETUVOS ŽEMĖS BANKO REIKALUOSE.

Lietuvos Žemės Bankas surinktų pinigų cash turi: doleriais 38.000 ir rubliais (cash arba kontraktais) 62.000.

Pasižadėjimai siekia per šimtą tukstančių dolerių. Pinigai nuolat plaukia.

Besididinat Lietuvos Žemės Banko kapitalui, tuli nariai vis labiau ir labiau pradėjo per laiškus klausinėti, ar pinigai gerai bankoj trimi vardais sudėti ir apsaugoti, ar banko knygos yra tvarkoje vedamos ir t. p.

Mes dar syki pranešame, kad Lietuvos Žemės Banko pinigai yra sudėti trijų vardais New Yorko banke "Guarantee Trust Co." Kad be pritarimo ir be parašo visų trijų narių tie pinigai iš banko jokiu budu negali buti išimti, kad mirus nariui jo sukcesoriai tų pinigų negali reikalauti, kad knygos yra vedamos kogeriausia.

Bet kad tarėti visišką brolių - lietuvių užsitikėjimą, mes, komiteto nariai, kurių vardu pinigai yra sudėti, 30 dieną rugpiučio turėjome New Yorke susirinkimą, kuriame nutarėme priimti į komitetą du musimananėčiu bankinį dalyką trustees'ais, kuriuodu gyvendamu arti New Yorko, galėtų kartas nuo karto banko stovį patikrinti, peržiurėti, kaip sudėti pinigai, perreviduotų kartas nuo karto banko knygas ir nariams ir visuomenei pranešty, kaip banko dalykai stovi.

Tais trustees'ais yra kunigas N. Petkus, (Brooklyn, N. Y.) ir advokatas George Matulevich (810 Broad St., Newark, N. J.)

Pasitikėdami, kad matant, kaip viskas aiškiai ir teisingai yra vedama, broliai lietuviai ir sesers - lietuvės da prielankiau ir noriau rašysis prie musų Banko,

Pasilikame su dide pagarba,

R. W. Bush,
Kun. Tamas Žilinskis.
Kun. Jonas Žilinskis.
50 W. Sixth St.
South Boston, Mass.

CENTRO RAŠTININKUI LAIŠKAS.

P. Mulevičius,
S. L. R. K. A. Cent. Raš.

Gerbiamasai:—

Iš Sus. L. R. K. Amerikoje buvusio Seimo parvažiavę delegatai pranešė, kad buvusis seimas svarstė Labdarybę. Dalyvaujantieji Seime delegatai buvo net ir prižadėję tverti savo kolionijose Labdarybės kuopas, bet ikišiol dar nieko negirdėti.

Todel Labdarybės centras, esantis Chicago, Ill., nutarė prašyti Jusų, kaipo S. L. R. K. A. Centro Raštininko, kad Jus atnaujintumėte tą taip svarbų klausimą per laikraščius arba kokiu kitokiu budu.

Tikiu, kad Jus neatsisakysit, nes tas darbas yra mums tikrai reikalingiausias. Atsišaukia į mus našlaičiai ir ligoniai iš kitų valstijų, bet mes, chicagiečiai, nėsam tokie galingi, kad priglausti visos Amerikos lietuvius. Tikiu, kad Jus nuo to neatsisakysit.

Su pagarba
V. Balanda,
Labdarybės Rašt.
634 W. 35-th St.

Labdarybė yra vienas iš musų šių dienų gyvųjų klausimų. Esanti Lietuvių R. K. Labdaringoji Sąjunga (kurios centras kolkas sukasi apie šv. Kazimiero Vienuolyną, Chicagoje) turi gana gražų ir platų tikslą. Į 32 Seimą buvo prisiųstas atsišaukimas, prašąs moralės ir medegiškos paramos. Bet nėsant tam tikslui atliekamų centų, Seimo delegatai pasižadėjo savo kuopose stengties sutverti Labdarybės kuopas ir remti įvairiausiais budais. Jei iki šiol dar nebuvo ištikrųjų to pasižadėjimo darbo vaisių, tam, rasi, buvo kliutis — kiti dar svarbesni reikalai ir opųs klausimai pajungė liaudies opiniją ir pasukė visas veikimo jėgas kiton linkmėn. Prie to, pati Labdaringoji Sąga, rodos, mažai apie save viešai tekalbėjo. Vienok reikia tikėties, kad visuomenė, ypač S. L. R. K. A. nariai, neužmirš šio klausimo paimti į atydą ir remti. Geistina, kad pati Labdaringoji Sąga daugiaus visuomenę supažindintų su savo tikslais ir nurodytų budus pageidaujamai paramai.

P. Mulevičius,
S. L. R. K. A. Rašt.

VIEŠAS KLAUSIMAS.

Mačiau kaikuriuose musų katalikiškuose laikraščiuose nupeikimą taip vadinamo Centralinio Komiteto už apvilimą katalikų visuomenės per nenusiuntimą visų Lietuvių Bienoj surinktų pinigų badaujantiems tėvynėje musų broliams. Kituose laikraščiuose mačiau C. K. šalininkų pasiteisinimą, kad esą negalima siųsti pinigų i Lietuvą.

Pora savaičių atgal "Žvaigždėje" ir "Drauge" buvo atspausta fotografija šv. Tėvo Delegato Washingtone gromatos, kurioje ans kvitavoja American Relief Fund for Lithuanian War Sufferers pasiųstus Lietuvos žmonėms per tarpininkystę Popiežiaus 30 tukstančių lyrų.

Taigi, jei šitas Fondas galėjo nusiųsti Lietuvos žmonėms pašelpą, tai kiti tą padaryti gali.

Dabar "Garse", Sus-mo organe skaitau, kad New Yorko apielinkėj kaikurie liet. katalikai eina išvien su visos Amerikos lietuvių katalikų ikišiol peikiamu Centraliniu Komitetu reikale dalyvavimo Atijantų rengiamame bazare.

Taigi klausiu katalikiškų musų laikraščių ir vadovų, kaip katalikams išpuola šitame reikale pasielgti? Ar kat. draugijoms ir asmenims prie to darbo drąsiai galima prisidėti? Ar galima pasitikėti, kad tas komitetas, ikišiol nepabaigęs reikalo su seniaus nuo katalikų surinktais pinigais, dabar geriaus pasielgtų ir iš šito naujo darbo vėl neiškiltų bereikalingi barniai po laikraščius?

Klausiu dar, kaip galų gale užsibaigė ginčai tarp katalikų ir tautiečių už C. K. narius katalikus, kurie reikalavo to komiteto mitingo ir atskaitos? Tegul musų vadovai ir laikraščiai tą dalyką paaiškina.

Su pagarba
K. Brusokas,
Karalienės Aniolų parapijos
Brooklyne globėjas.

Red. prierašas. Centralinis Komitetas ir alijantų bazare lietuvių dalyvavimas yra du skirtingu dalyku. New Yorko apielinkėj lietuviai rengiasi alijantų bazare dalyvauti vien delto, kad jame gali netik išsigarsinimo, bet ir pinigo del karės nukentėjusiųjų pelnyti. Jau pirmame viešame susirinkime buvo nutarta, kad pelnytą dalį globos ir Lietuvon išsiųs ne partyviškas Centralinis Komitetas, bet susirinkimo išrinkta komisija. Centralinis Komitetas nė "geriaus", nė "blogiaus" pasielgti negalės, taigi nė bartis po laikraščius nebus ko. Tik tokiomis sanlygomis lietuviai bazare dalyvavimą imti sutiks.

Su naujais 1917 metais eina toliau reguleriai literaturos, mokslo, visuomenės ir politikos mėnesinis laikraštis papiginta kaina, tiktai už $2.00 metams,

"PAZANGA"

"PAŽANGA" yra mėnraštis ir skiriama prasilavinusiems lietuviams ir apsiskaičiusiems darbininkams.

"PAŽANGA" sutraukė prie savęs gabiausius Amerikos ir Europos lietuvių rašytojus, pripildoma todel originaliais raštais.

"PAŽANGOJ" gvildenama aktualiai liet. tautos klausimai.

"PAŽANGOJ" rasi dailiosios literaturos, nes jai bendradarbiauja talentingi Amerikos ir Europos literatai.

"PAŽANGA" pažymi įvairius pažangos apsireiškimus.

"PAŽANGA" nušviečia ir gvildena gyvenimo klausimus tautiškai - krikščioniškoje dvasioje.

"PAŽANGOJ" pertai plati dirva jauniems literatams ir mokslo vyrams parodyti savo gabumus ir juos lavinti.

Metinė prenumerata $2.00, pusmečiui $1.25, pav. num. 20c.

Visuose Redakcijos ir Administracijos reikaluose kreipkites šiuo adresu:

"PAŽANGA"
614 W. Mahanoy Ave., Mahanoy City, Pa.

Reikalingi agentai. Nuleidžiama 25 nuošimtis.

Lietuvos Žemės Bankas

Lietuviai neįstengs greit atsistatydnti, jei negąus kurnors paskolos. Dieve gelbėk lietuvius ateityj nuo skolų žydams irkitiems svetimtaučiams!

Kad duoti Lietuvos ūkininkams žmonišką paskolą, mes, lietviai, tveriame Lietuvos Žemės Banką.

Amerikos lietuviai už 100,000 dolerių šėrų jau paėmė; reikia, kad paimtų dą už 900.000 Reikia, kad Amerikoj mes sudėtume banko pradžiai nors 1.000.000 dolerių.

Amerikos lietuviai: kurie norite atnešti tėvynei naudą, o sau turėti gerą pelną, rašykitės į Lietuvos Žemės Banką! Nėr pasaulyje pelningesnių ir saugesnių įvestinimų, kaip įvestinima žemės bankų šėruose: apart to, ką bankas už šėrus moka dividendus arba procentus, da, paprastai, šėrai mets į metą kįla.

Amerikos lietuviams juo patogiau yra rašytis prie minėtojo banko, nes Europos pinigai yra pigūs. Vienas 50 dolerių vertės šėras, sulyg dabartinio kurso, daro apie 172 rubliu 50 kap. Po tiek moka Europos lietuviai už vieną šėrą. Puikiausia proga. Kurie norite pelninagi išmainyti dolerius į rublius, rašykitės prie mūsų banko.

Vienas šėras kaštuoja 50 dol. (apie 172 rub. 50 kap.) ,du šėrai 100 dol. (apie 345 rub.) ,ir tt. Pinigus galite išmokėti į šešis mėnesius. Kas nori gali greičiau įmokėti. Gavę pinigus, tuoj mainysime į rublius ir kiekvienam skaitysime sulyg kurso. Kas pavėluos, o rublis bus pakilęs, tas turės primokėti, kad vertę 172 rub. 50 kap. (150 r.— pamatinė šėro kaina ir 15 nuoš., t. y. 22 r. 50 k. — į perviršį — surplus'ą; tai-gi išviso 172 r. 50 kap.)

Iki banks nepradės veikti, pinigai bus sudėti Guaranty Trust Cs. New York City trijų vardais: kun. J. Žilinskis, kun. T. Žilinskis ir M. W. Bush.

Laiškus, čekius arba money orderius siųskite adresu:

Rev. J. Zilinskas
c/o REV. THOMAS ŽILINSKAS
50 W. SIXTH ST., SO. BOSTON, MASS.

Redakcijos Pastabos.

ISTORIJA SU ŠNIPAIS.

Bus koks mėnuo su viršum, kaip Amerikos lietuvius kankina šnipų klausimas. Spauda gan plačiai apie juos rašo, bet vis apgraibom, neaiškiai. Paslapčiomis daug šnekama, "sferose" visokie gandai laksto. Spauda nužiurėjimus drėbčioja, bet aiškiai nieko nesako. Supran tama kodel. Vieniems baugu klaidų padaryti, nekaltus asmenis įvelti, iš ko gali teismas kilti; kitiems vėl kas kita rupėjo — jų srovės geras vardas; nes šnipų klausimas netikėtai tapo surištas su vienos musų srovės "vadais", įstaigomis. Dar treti apie šnipų buvimą tikėti nepanorėjo, tą istoriją prie my thų priskirti palinkę.

Bet "nėra dumų be ugnies" ir' rodos, kad lietuviai pasaulinės politikos arenoje atsidurė ir šnipinėjimo srityje. Iš slaptų žinių ir spaudos balsų štai koki nuomonė susidarė.

Nuo tulo laiko bent vienai Europos valstijai lietuviai parupo. Kokiais tikslais ir iš kokios priežasties, čia nespėliosime. Parupo ir gana. Jai buvo reikalinga žinių apie lietuvių judėjimą, apie jų žingsnius, apie visą jų politišką veikimą. Lietuviai politiškame veikime buvo, o iš dalies ir tebėra tiek negudrus, kad viską kogreičiausia spaudoje rekorduodavo. Paimk lietuvių laikraščius ir viską sužinosi, netik ką lietuviai daro, bet ir ką daryti mano. Jei kiek sekretų buvo, tai visai nedaug. Bet vėl-gi, pasaulyje nedaug kas lietuvių kalbos moka; turbut nesirado lietuviais užsiinteresavusioj valstybėj vyrų, kurie lietuvių kalbą pažinotų. Antra, iš spaudos, nors taip atviros, ne viską sužinosi. Čia reikia žmogaus, kuris netik lietuvių kalbą žinotų, bet arti musų veikimo širdies — organizacijų stovėtų, kuris su lietuvių veikėjais pažintį turėtų.

Tokį žmogų surado. Jis buvo lietuvis, Amerikoje gyvenantis. Pinigas daug ką gali ir tas žmogus pradėjo apie lietuvių veikimą - judėjimą kur reikia raportuoti. Turbut "iš augščiau" paliepus, tam Europos valstybės agentui prisiėjo versti musų spaudos balsus, straipsnius į reikalaujamą kalbą, kad vėl "kur reikia" siuntus. Vienam žmogui tai atlikti pasirodė negalimu. Ir štai tas agentas susirado sau pagelbininkus vienoje Amerikos lietuviams žinomoje organizacijos įstaigoje. Sako, ten jam už pinigus pažymėtus straipsnius verzdavo.

Vėlgi, lietuvių politiškas veikimas ne vien Amerikoje apsireiškia. Jis siekia ir Europos kraštą. O kad ten visą veikimą sekus, žinias iš pirmųjų rankų turėjus, reikėjo ir ten "savus" žmones turėti. "Pinigas daug ką gali" ir tulos musų srovės šulams pasiulyta Europon už gerą algą važiuoti, kad iš ten sugaudytas žinias "kur reikia" raportavus. Sako, kad buvo iš pradžių siulyta vienam iš tos įstaigos, kurioj mėnamasis agentas sau pagelbininkų susirado. Nesutiko tik del vienos, kitos dolerių šimtinės į mėnesį algos.

Po kiek laiko Amerikos lietuviai pradėjo stebėtis, iš kur pas tulus tautiečius atsirado tiek pinigo, kad gali Europon keliauti ir ten šiame brangenybių laike be jokių matomų ineigų gyventi. fondai šelpia, o jie ten sėdi ir "cirkuliorius" rašo. Pasiryžusių keliauti dar ir daugiau atsirado, nors šiaip jau plikuckiai.

Iš viršminėtų ženklų ar kokių kitų, p. Keistutis Šliupas pasiryžo pragarsėti ne vien tuo, kad yra lietuvių tautoje istoriškojo dr. Šliupo sunumi, bet taipgi, kad jo asmenyje lietuviai susilaukė antrojo Burcevo. "Tėvynėje" paleido kalbas apie šnipus pas lietuvius. Spauda jo prasitartą žodį pasigavus, gerokai rašė. Nors savyje karštį gesindama rašė, bet mus "pažangiesiems" ji per karšta buvo, nes dumai iš jų tarpo kilti pradėjo ir visi pirštais badė, kad ten ir ugnies esama.

Ant greitųjų savo tarpe sudarė dalykui tirti komisiją. Toji komisija dalyką kiek patyrinėjusi sustatė raportą ir "Tėvynei" "urbi et orbi" paskelbti pridavė. Nežinia kokių motyvų vedamas "Tėvynės" redaktorius buk atsisakąs komisijos ištyrimus skelbti. Taip dabar dalykas ore "suspenduotas" ir stovi. Šiame "Garso" numeryje telpa tuo reikalu p. Brooklyniečio-patrijoto pranešimėlis. Jis draug su kitais ketina per kitus laikraščius dalykus dėstyti, jei "Tėvynė" netalpins komisijos pranešimo.

"Darbininke" p. J. G. apie tą istoriją berašydamas pažymi, kad "Lietuvos neprigulmybė ant turgaus" atsidurė. Buk Lietuvos neprigulmybę turgavojęs ir "Stasys Dipliomuotasai" ir rank pinigių šimtinę gavęs. Suren gtose išleistuvėse "ant Tėvynės sveikatos" dikčiai ger ta. Ir štai ar tai del gėrimo ar del ko kito perdaug išsišnekėta. Galop ar del išsišnekėjimo ar del ko kito pabugta, kelionė atidėta ir rankpinigių šimtinės nusikratyti bandyta. Siulyta toji šimtinė vienam, kaip p. J. G. pava- Nė jiems draugai gelbsti, nė dina, "bendrų fondui", bet tas šimtinės neėmė. Koks tos šimtinės likimas, p. J. G. nepasako. Bet vienas aišku: ji sutepė netik vieno asmens netik jo tarnaujamos srovės, bet ir lietuvių vardą. Pertai p. J. G. perspėjančiai sako: "Lietuvos neprigulmybė ant turgaus — vyrai budėkite!"

Pastebėtina: į lietuvių politiką pradėjo maišytis svetimas pinigas ir tai nežinia kokiais tikslais. Reiktų patyrinėti, ar tik lietuvių politikoj žymios rolės nevaidina dar ir kaizerio pinigas. Kažkodel ir kaž kuo kvepia.

Lietuvių Burcevo paieškome!

—o—

NETIK APKALBĖTI, BET IR INKUNYTI REIKIA.

"Darbininkas" 108 (290) numeryj pajudina vieną gerą ir girtiną sumanymą. Musų visuomenėje nuo tulo laiko kalbos vaikščioja: kaip musų organizacijas suvienijus, kad jos geriau koordinuotųsi, vienu frontu į mus reikalus atsisuktų, geriau veikime susitvarkytų. To atsiekimui kito išėjimo nėra, kaip didžiumai musų organizacijų vieną bendrą seimą sudaryti, po A. L. R. K. Federacijos globa.

"Darbininkas" vienu laiku ir toj pačioj vietoj pataria seimus laikyti šioms organizacijoms: 1) Blaivininkams, 2) L. Vyčiams, 3) L. D. S., 4) Lietuv. Kunigų Sąjungai, 5) "Motinėlei", 6) Spaudos Draugijai, 7) Moksleiviams, 8) Tautos Fondui, 9) Am. L. R. K. Federacijai. Visos tos organizacijos idėjinės, tadgi S. L. R. K. A. bent šiuo tarpu vargiai priliptų. Antra, S. L. R. K. A. seimuose tiek daug ko aptarti turi, kad vargu bendrame seime intilpti galėtų. Tad butų Amerikos lietuviu katalikų kas metai du didžiu liu seimu — S. L. R. K. A. ir Am. Liet. R. K. Federacijos su kitomis idėjinėmis organizacijomis. Nors "Darbininkas" ir gerą atminį turi. bet šiuo sykiu užmiršo dar dvi centralini organizaciji: Moterų Sąjungą ir Vargoninkų Sąjungą. Pastarosios dvi ne kur kitur seimus laikyti turėtų ir ne kokiu kitu laiku, kaip ten ir tuo laiku, kur ir A. L. R. K. Federacija seimą turėtų.

Tokiam Seimui mažiausia savaitę laiko skirti vertėtų. Kiekvieną priešpietį galėtų atstovai bendrus posėdžius turėti, referatus išklausyti, gi po pietų kiekvieną organizacija savo reikalus aptarti galėtų.

"Darbininkas" tokių bendrų seimų naudą mato:

1) Didesnė musų organizacijų vienybė, sutartinumas.

2) Padidėtų Federacijos svarba.

3) Pelnytų atskiros organizacijos.

4) Delegatai, apart lėšų sutaupymo, turėtų progos rimtų referatų - paskaitų išklausyti.

5) Skaitlingumu kitataučiams seimai imponuotų; butų tai lyg musų pajėgų demonstracija.

6) Kolonijose, kur seimai laikomi butų, lietuvių katalikų dvasia sustiprėtų.

Svarbiausia, mums rodos, butų tai, kad musų organizacijos dvasios pastovumą ingytų, kad apsisaugotume nuo mus kuno ir organizacijų skaldančių kartais diegų. Musų organizacijų seimai viską gali: konstitucijas mainyti, net pačios organizacijos idealogiją, platformą keisti, organizacijos veikimą šen ar ten pasukti. Tegu tik keletas atstovų, sakysime kad 10, užsimano organizaciją pasukti, tesusitaria, o seimą ir organizaciją taip pa sukti galės, kaip norės. Tiesa, to ligšiol nebuvo. Bet kad buti gali, parodė pastarasis Liet. Vyčių kongresas. Kas negera kokioj organizacijoj apsireikštų, sutramdyti tuomet galėtų katalikų atstovų kolektyvė nuomonė, tarimas, čia pat Federacijos posėdžiuose.

Kitos tautos bendrų seimų svarbą senai suprato ir jos organizacijų seimus laiko tuo pačiu laiku ir tój pačioj vietoj. Taip daro vokiečiai, airiai ir kitos tautos. Jos iš tų bendrų seimų naudą mato. Pajusime naudą ir mes, jei tik bendrą seimą atlaikyti pamėgin sime.

Pageidautume, kad šių metų Federacijos kongresas nuskirtų vietą ir laiką minėtų organizacijų seimams ir kad jas į ten užkviestų. Nė viena organizacija, tikimes, to pakvietimo atmestі nedrįs Seimams ateinantiems metams vietą pakeisti galėtų kuopos nubalsuoti. Gera kal bėti, bet dar geriau vykinti.

—o—

RUSIJOS PERVERSMĖS.

Buvo laikai, kuomet tautų likimu žaizdavo su ambicija didikai, vadai. Bet ne dabar. Dabar, demokratijai vis plačiau išsiliejant, tautos politikos gyvenimą, bėgi daugiau srovės, idealogija ir interesai nustato. Tad kaip kurie nesistengtų pastarųjų laikų Rusijos perversmėse Kornilovo ar kitų asmenišką ambiciją nurodinėti, visuomet kreivai nutaikys. Generolo Kornilovo "maištą" iššaukė tam tikrų idėjinių grupių antagonizmas, noras tų grupių šali sulyg savo idealogijos tvarkyti.

Nėra paslaptim, kad dabartiniam laike Rusijoj socialistai šeimyninkauja. Pradėję Darbininkų, Kareivių, o vėliau kaimiečių tarybas organizuoti, su tųjų pagelba jie taip iškilo, kad paėmė į savo rankas veik visą valdžią. Socialistai ėjo į liaudį. Jie prieiti galėjo, nes vartojo savo nuo seno išmėgintą įrankį — pataikavimą. Nors socialistų vadai, šalies valdininkais patapę, staiga konservatyviškesni pasidarydavo, bet ir jie pasijuzdavo bejėgiais prieš tų veiksnių galę, kuri juos į viršunę išstumė. Turėdami pilną laisvę, socialistai visomis keturiomis į minias pasileido, sau pasekėjus ir šalininkus verbavo, kad galų gale atsiekus senai liuliuojamą mintį — Rusiją socialistiška respublika pavertus. Nesvarbu jiems buvo, kiek tos Rusijos liks, tad prieš ginkluotą dabartinį priešą — vokiečius — tokį frontą atsuko, lyg kiek intekmės miniose palaikymas ir kitoki jų išrokavimai reikalavo.

Tą aiškiai matė visi, kurie kitokią, negu socialistai idealogiją turi, kuriems Rusijos tautiškumas apėjo. Jie matė, kad del tokios socialistų taktikos Rusija gali Vokietijos verge likti. Prieš socialistus pradėjo pas rusus antagonistiška opinija susidaryti. Socialistų oppozicija, tiesa, neorganizuota buvo ir nieks į minias tos oppozicijos daryti nesileido. Bet priešingoji socialistams opinija visvien ir savaimi augo; stiprėjo ir nuomonė, kad socialistus nuo valdžios vairo prašalinti reikia. Bet kaip ir kas tai atliks?

Gen. Kornilovo sukilimas.

Augančią prieš socialistus opiniją į veikmę inkunyti pasiryžo gen. Kornilovas. Jis atsisakė socialistų valdžios klausyti ir kariuomenės pagelba Rusijos dabartinius valdančiuosius elementus prašalinti, o pačiam Rusijos diktatoriumi tapti. Ką jis Rusijos žmonėms siulė ir kaip jis sau paramos ieškojo, paaiški iš jo atsišaukimo, kurio dalį čia išspauzdiname.

Rusijos vyrai, musų didžioji tėvynė žusta. Valdžia didžiumos bolševikų tarybų spaudžiama, veikia pilname sutikime su Vokietijos generalio štabo planais. Gresiantis tėvynės sunaikinimas ir sanžiningiausias persitikrinimas verčia mane šioj pavojų valandoj šauktis prie visų Rusijos vyrų, kad gelbėtų žystančią Rusiją. Visi, kurių krutinėse plaka ruso širdis, visi, kurie tiki Dievą, tesirenka į maldą namius ir meldžiasi prie Dievo, kad padarytų stebuklą — tėvynės išgelbėjimo stebuklą.

Aš, generolas Kornilovas, kaimiečio ir kazoko sunus, visiems apreiškiu, kad aš nieko asmeniškai nereikalauju, nieko, apart galingosios Rusijos išgelbėjimo; ir aš prisiekiu vesti tautą pergalės ant priešo keliu prie Steigiamojo Seimo, per kurį tauta nuspręs savo likimą ir pasirinks politiško gyvenimo ir organizacijos forma. Bet aš niekados nepaduosiu Rusijos į rankas tradicijinio priešo — vokiečių tautos — arba leisiu Rusijos žmonėms Vokietijos vergais likti. Aš veliju mirti ant garbės ir mušio lauko, negu buti liudininku Rusijos žemės negarbės ir pažeminimo.

Rusijos žmonės! Jusų pačių rankose yra jusų šalies likimas.

Kornilov.

Taip jausmingo ir intinkinančio atsišaukimo nežiurint, jis didelio pritarimo nerado. Viena, kad daugelį tas prieš socialistus sukilimas nustebino, kaipo netikėtas siurprizas; antra, oppozicija buvo neorganizuota ir ji neturėjo aiškios nuomonės, kokią formą prieš socialistus reakcija turės priimti. Kuomet vieni stebėjosi ir nežinojo, kaip tokiame netikėtame nuotikyje pasielgti, kiti socialistų priešininkai sukilimui nepritarė vien delto, kad reakcijos forma nesimpatinga buvo. Karininko diktatura pavojinga jau tuo, kad vėliaus gali užsimanyti tokią tvarką šalyj įvesti, kokią panorės. Turėdama pilną galę generolų valdžia politišką Rusijos formą po kojes nustatyti ir neįsgeidaujamame kripsnyje gali. Trečia, vieno asmens, nieko kieno nekontroliuojamojo, diktatura turi butinai senąją caro valdžią atsiduoti. Tuomet dalykas išnaujo komplikuojamas socialistų oppozicijos lageryj ir toji opinija del neišvengtino klaidinimo gali susilpnėti.

Tokios tai priežastys Kornilovo sukilimą pražudė, neminint tai, kad socialistai savoje pusėje dabartiniąją valdžą turėjo r per savas tarybas į kareivius sau pagei-

---

F. V.

GERI, GERESNI IR GERIAUSI

(Gyvenimo pasaka.)

Svirplys susilaukė Svirpliuko.

Jono Svirplio namuose didžiausia nerimastis viešpatavo. Ji slėgė, spaudė. Ruimingoje, erdvoje seklyčioje patsai Svirplys nerimasties perimtas, nekantriai vaikščioja nuo vieno lango prie kito, tai vėl nuo pečiaus (krosnies) iki durų šoninio kambario, kuriame gulėdama vaitojo jo žmona Elžbieta.

Kas to žmogaus širdyje darėsi, tai to nieks neatspėtų — tai slaptybės bedugnė. Ar jisai užjautė žmonos skausmams ir sopulingam dėjavimui, jisai pats tinkamai ir teisingai atsakyti nebut sugebėjęs.

Buvo tai žmogus nuožmus, skupus, rustus, šiurkštus ir savyje užsidaręs. Prie to viso, didelis saumylis ir kitiems visiems begalo inkyrus pakramta, medinis pjuklas.

Jo stambūs kaulai ir tvirti raumenys davė jam galę savimi pasitikėti Buvo beveik milžiniško sudėjimo žmogus, kuriam jokis darbas nebuvo negalimu, nė persunkiu, kursai nežinojo, kas tai yra nuovargis, pristojimas, persidirbimas.

Jo žema, raukšlėmis išmarginta kakta, jo rausvi, šiurkštųs, stambūs plaukai, jo puspalšės akys, jo storos, plačios, sučiauptos lupos, atsikišę žandykauliai ir smailus, retais barzdelės padaigais apžėlęs smakras, jo pašiurę, rudi usai ir stora, rieta, apibukė nosis nepergeriausį įspudį darydavo, jį matant. Žodžiu sakant, buvo tai žmogus nemylimas, o daugelio neužkenčiamas, taip lyginai kaip ir tas vabalėlis, kurio pravardę jisai nešiot turėjo garbę ir tiesą, kaipo tikras savo tėvo—Svirplio sunus.

Priėjo prie šoninio kambario durų, įąsias biskelį pravėrė ir sako:

— Na jau, Elzbieta, kad tu ir nekantri; dejuoji, vaitoji, kaip kažinkas... Jei kaip, tai dar gal ir be bobos neapsieisi. O aš taip nenorėčiau tų prakeiktų bobų šaukti! Jos yra tikros raganos... Šerk dykai per kelias dienas, kaip kokią naudą ir dar paskui, žiurėk, reikalauja, kad užmokėtumei ir kad... per krikštynas kartu su svečiais ir jas vaišintumei... Tfu! Kad jos to nesulauktų!...

Ant tų žodžiu Elzbieta tiktai dar skaudžiau suvaitojo, dantis sukandusi ir vėl nutilo. Tik girdėtis buvo josios neramus alsavimas ir jautėsi, kad tenai, jos kambarėlyje, ašaros ujelias tėka ir sopuliai audrą kelia.

Elzbieta ištiesų tyliai verkšleno, ašaros riedėte riedėjo per josios skruostus, kaip žirniai, ir krito ant priegalvio. Josios širdis sopuliuose skendo, sopuliuose kuno ir dvasios...

Buvo tai moteriškė viena iš dailiausių, viena iš meiliausių, viena iš geriausių. Bet buvo jinai kartu taip-pat ir likimo kankinė: turėjo vyrą storžievį, skupuolį, beširdį...

Ir dabar žmonelė serga pirmu palagu ir baisiai kankinasi, o jos vyras ją ramina vien tokiais dalykais ir kalbomis! Nelaiminga moteriškė!...

* * *

— Tegul bus pagarbintas...

— Per amžių amžius...

— Sveikas gyvas, ženteli. Kas pas jus gero girdėt, ar visi sveiki esata?

— Aš sveikas, bet Elzbieta, tai jau nuo vakar vakaro serga ir vaitoja.

Pašoko senelė, kaip karštos geležies padilginta ir nieko nelaukdama puolėsi į šoninį kambarį prie savo dukrelės Elzbietos — prie ligonio.

— Tu, kurbi, ar tu geras esi vyras: moteris mirtimi vaduojasi, o jis, nosį nuleidęs, slampinėja po vidų. Kad nežinojai, ką daryti, tai reikėjo bent gerų žmonių pasiteirauti, arba net ir pas mus atvažiuoti, ar bent ką atsiųsti... Gerai kad dar aš atvažiavau, o ne, tai jau manė Elzbietėlė butų nuvažiavusi pas Abraomą kalakutų ganyti. O per tavo kaltę, per tavo apsileidimą.

— Ims, mat, jau taip greit ir numirs. Kad prie kiekvieno palago moteris mirtų, tai senai pasaulyje nė vienos bobos nebutų belikę.

— Kad tu sarugtumei su savo kalba! Nusimesk kailinius ir eik pasveikinti savo pačią... Na, ir pažiurėti, ką Dievas davė... kokį sunų susilaukei...

Tuos žodžius seneliai besakant, jaunasis naujagimis Svirpliukas užtraukė dudas, paleisdamas į darbą savo kakarinę. Parodė savo prie šukavimo gabumus visiškai ne svirpliškus — kad rėkė, tai net seklyčioje gaudė.

Tasai pirmgimio sunaus balsas turėjo tą ypatingą galę, kad sujudino net suakmenėjusią storžievio savymeilės raštį, ir jisai pirmu kartu savo gyvenime maloniai nusišypsojęs tarė: "Ačiu Viešpačiui, bile sunus."

— Ne tik ką sunus, bet kaip lašas į lašą vandens taip panašus į savo tėvą, tikras milžinas... Jau vien iš balso gali spėt, kad iš jo užaugs vyras ne bile koks!

Tas dar labiaus padilgino jo savymeilės jausmus ir jisai nuėjo pažiurėti pačios ir sunaus.

Pirma pažintis su Onute ir jos tėvais.

Užgeso pakutinė žvakė, išsisklaidė smilkalų dumai ir išnyko augštuose bažnyčios skliautuose. Nutilo paskutiniojo "amžiną atilsį" garsas ir buvo tylumos viešpatavimo galandėlė visoje didelėje, erdvoje Naumiesčio parapijos bažnyčioje.

Užviešpatavo tyla. Nuobodi, nemaloni, mirtinoji. Tylėjo bažnyčios sienos ir skliautai; tylėjo altoriai ir šventųjų paveikslai su stovylomis ir, rodėsi, kad visoje bažnyčioje nėra nė vienos gyvos dušios, kuri pertrauktų ar sudrumstų isdidžiai prakilnią tos šventvietės ramybę ir tylą.

Taip išrodė senelui kun. klebonui, klupojančiam zokristijoje ir dievobaimingai kalbančiam ražančių. Bet tai tik taip išrodė, o iš tiesų buvo visiškai kas kita...

Šiandien palaidojo Juozo Bulvinio moterį. Bulvinis buvo žmogus vienas iš užvis vargingiausiųjų visame Naumiestyje. Jisai pragyvenimą sau padarydavo diena iš dienos nešdamas žydams vandenį. Tuo uždarbiu maitindavo savo, jau nuo senai paliegusią, patalę gulinčią savo žmoną Marcelę ir trijų metų dukterį Onutę.

Bet šiandien išlydint iš namų į bažnyčią nabašninkės Marcelės kuną, taip jisai susigraudino, kad apalpo ir dručiai susirgo. Net ten buvusieji žmonės pagrabninkai turėjo nešte jį, nunešti į lovą ir paguldyti, kaip marinamą ligonį.

Onutė, sumaišius į burį kitų vaikų, su visais lydėtojais atėjo paskui motinos grabą į bažnytėlę. Čia niekeno nepridabojama isilindo į lomkas ir susirietusi, beklausydama vargonų muzikos gedulingų mišrių, graudžių meliodijų — užmigo...

Žmonės Juozienę išlydėjo į kapines, o Onutė, nepastebėta, pasiliko bemieganti bažnyčioje. Kam čia galvoj vargšė našlaitėlė?!

Dabar Onutė pabudo. Apsižvalgiusi aplinkui, pamatė, kad jinai vienai viena didelėje bažnyčioje randasi. Jai pasidarė labai nejauku, net baugu. Pradėjo balsu graudžiai verkti.

daujamą intekmę padaryti galėjo.

Generolų sukili mas, kai tai galima pavadinti, nepasisekė. Kornilovas ir jo padėjėjai tapo areštuoti ir teisman turės stoti.

Vienas pastebėjimo vertas dalykėlis: Rusijos armijos, socialistams įsivyravus, gali be generolų likti. Užteko Kornilovui sukilti, o į jo vietą Kerenskis negalėjo generolo susirasti. Kuriems vadovavimas sulytą, visi atsisakė, taip, kad buvo manyta, jog pačiam Kerenskiui armijų vadovavimą pasiimti prisieis. Po ilgų prašymų galutinai apsiėmė armijų vyriausiuoju vadu buti gen. Aleksiejevas. Reik spėti, kad socialistai ministeriai turėjo jam dideles nuolaidas, taip sakant slaptąją sutartį, padaryti.

Ką pranašauti galima.

Suprantama, kad socialistai del Kornilovo nepasisekimo triumfuoja. Jie mano kad jiems oppozicija nebebaisi. Kaipgi: jiems priešingoji pusė pasisekė aiškioj ir atvirioj kovoj nugalėti. Pasijuto, kad jie visuomet į atvirą kovą stoti ir laimėti gali. Oppozicija išmėginta; suvaldoma kad ir ginklo pagelba, pasirodė tad ko daugiau varžytis? Kodel aiškiai savo tikslų žmonėnas nerodyti; ko del prie socialistiškos respublikos nežengti?

Ir štai jie įsidrąsinę kortas atidengia. Perdėm socialistiška Darbininkų ir Kareivių viršiausioji Taryba, ligšiol abejonės varžoma, jau skelbia netik aiškią socialistišką programą, bet tą programą vykinti ir sau palankią valdžią verčia. Socialistai pareikalavo, kad senoji Duma pakrikdyta butų, kad šalis respublika apšaukta butų, kad ukininkų ir žemių savininkų žemės valdžios žinybai atimtos butų; kad dirbtuvių ir biznio savininkai priverstinai įstaigų išsižadėtų, vėl viską socialistų rankosna pavezdami; gi nepriklankiuosius tokiomis taksomis apkrauti, kad tie išsimokėti nebegalėdami bankrutytų, viską socialistams pavezdami. Kad socialistams, šalies konstituciją išsidirbti pasisektų, į Steigiamąjį Rusijos Seimą nė žemės savininkų, nė kitokių "kapitalistų" neįsileist, taip sakant, atbulą turto kvalifikaciją įvedant. Valdžia pirmuoju du reikalavimu išpildė: senoji Duma pakrikdyta, o Rusija respublika apšaukta. Tas savyje nieko blogo neturi. Bet ar valdžia išdrįs ir kitus socialistų reikalavimas pildyti, reik abejoti.

Rusija ligšiol naminės karės dar kaip ir neturėjo. Bet tegul tik pamėgina ką nors nuo žemės ar kitokio turto atsavinti, Rusijoj toks kraujo praliejimas ištikro, kokio dar Rusijoj nebuvo. Tikras dalykas, kad tuomet Rusija paliautų Rusija buvus. Ji susiskaldytų į smulkes valstijėles. Tepasikėsina socialistai ant žemių, pirmieji sukils kazokai ir jei kitokio išėjimo nebus, nuo Rusijos atkris. Kaimiečiai organizuosis į mažesnes ar didesnes grupes, kurios atsisakys socialistų valdžios klausyti. Ivyks "socialė revoliucija", tik socialistų pageidaujamon pusėn ji niekad nenukryps.

Rodos, kad prie to neprieis. Ligšiol beformė, neveikli socialistų oppozicija pradės formuotis, tvirtą balsą iškels. Ji ligšiol dar delto neveikli buvo, kad jai labiau Rusijos likimas rupi, rupi, kad Rusija nuo Vokietijos jungo išgelbėjus. Jai apeina, kad Rusija karės visiškai neprakaimėtų ir pralaimėjimo skriaudos nepaneštų. Ji gerai žino, kad prieš socialistus reakcija pradėjus, Rusijoj naminė karė ištiktų, bes socialistai yra tokio padaro, kad jų sprando palenkti negalima. Tad vien kad prieš vokiečius vienu frontu atsigrįžus, oppozicija savo lankesnį sprandą prieš socialistus lenkia. Bet viskas savo rubežius turi. Jei socialistai perdaug jau ant sprando užsisės, ji sukils ir nusikratys jų.

Rusijoj revoliucijos dar neprasidėjo. Jos dar prasidės. Prie revoliucijų akstinu bus socialistų aiškus pasistatymas, jų griežtumas, nemuolaidumas. Kada jos prasidės, ateitis parodys. Bet kad prasidės, jei socialistai nuo savo "socialės revoliucijos" neatsižadės, aiškiai matyti galima. Gal jos bus nukeltos po karės, gal ir karei tebesitęsiant progos išsilieti gaus.

L. I. BIURO PRANEŠIMAS.

Anglų spauda pagarsino žinią, buk lenkų kliubo pirmininkas Krakove gavęs iš Lietuvos memorandumą, reikalaujantį Lietuvai nepriguimybės ir unijos su Lenkija.

Lietuvių Informacijos Biuras Washingtone parupino ir inteikė Valstijos Departamentui tam tikrą memorandumą, paaiškinantį maždaug lietuvių su lenkais santikius ir protestuojantį prieš kieno nors mėginimą kalbėti lietuvių vardu apie uniją su Lenkija.

KENOSHA, WIS., LIETUVIAMS ŽINOTINA.

Bebuvant man Kenosha su prakalbomis, vietiniai lietuviai inteikė man du šimtu dolerių ($200.00), kad pasiųsčiau sušelpimui badaujančių lietuvių. Pinigai tapo išsiųsti sekančioje dienoje per Lituanijos Komitetą, Sveicarijoje.

Dabar gavau atsakymą nuo Komiteto pirmininko A. Steponaičio; jisai rašo: "Laiską siųstą 26 d. kovo ir 1019 f. 70 c. (tukstantis devynioliika frankų ir septyniasdešimts centinų), 198 dolerius (du dolerių išleista persiuntimui. — J. B.) gavau. Vardan badaujančių ir vardan musų komiteto visiems mukavusiems tariu širdingą ačiu!"

"Ivairios kliutys sulaikė ankščiaus parašyti. Tikiuos, Tamsta atleisit man."

Pačto kvitas siunčiu p. Rafolui A. Baliauskui.

J. Bielskis.

DEL LIETUVIŠKŲJŲ KNYGŲ SVETIMOSE KALBOSE.

Neseni dar laikai, kada knygų apie lietuvius svetimose kalbose, arba visai nebuvo, ar jei ir buvo, tai tik rusų, lenkų ir vokiečių kalbose. Pastaruoju laiku pradėjo rastis vienas - kitas veikalas ir anglų, praneuzų kalbose. Vienas jų silpnesnis, kitas geresnis, tečiaus neveizint į tai, vienas - kitas žmogus atsirado parašyti ir išleisti. Žinoma, jų anaiptol neužtenka. Juo daugiau garsinimes pasauliui, juo geriau apie mus svetimieji žinos, tuo geresnė ateitis. Juk ne veltui reklamavimas taip pasklides!

Tai visa gerai. Bet musų rašytojai, o ypatingai leidėjai užmiršta arba tiesiai neskaito svarbiu svarbiausios reklamos pusės. Juk neužtenka veikalą parašyti ir atspauzdinti, reikia jį į žmones paskleisti. Jis bus mažai naudingas arba ir visai jokios naudos neatneš, jei tik kur nors kampe sukrautas bus pelių teskaitomas.

Tiesa, kiek man žinoma, jog vienas kitas tų veikalų buvo siuntinėjamas inžymes niems politikieriams, diplomatams. Bet man rodos, jog tai veltui darbas. Politikieriai į tai, kas dedas mažųjų tautelių tarpe, mažai domos tekreipia. Jiems rupi didžiųjų tautų darbai. Be to jie neturi nė laiko brošiuros ar didesnės knygos skaityti. Žmonių opiniją, nei politikierių neskiriant, paprastai veda laisvi raštininkai, augštesnųjų mokyklų ir universitetų žmonės. Tiems, kaip tyčia tų musų reikalų arba visai nesiuntinėjami, arba jei ir patenka kokseni visai netikėtai. Juos pasiekti nelabai taip jau buta išsunku. Svarbiausia, jog jiems neturi kas asmeniškai nei siųsti. Tokie žmonės paprastai yra geri knygynų lankytojai. Taigi, užtenka knygas siųsti į knygynus, kaip viešuosius miestų knygynus, taip ir į universitetų knygynus. Knygynuose netik kad didesniam skaičiui žmonių bus pricinamos, bet jos bus ir užlaikomos žmoniškai, taip, kad ir po kiek metų galės buti randamos ir ateities istoriko naudojamos.

Antras dalykas. Jei norime, kad veikalas butų skaitomas, neužtenka jį gerai parašyti, bet reikia jį gražiai ir apdaryti. Prie knygos galima pritaikinti rusų priežodį, lygiai kaip ir prie žmonių, jog "sulyg drabužių sutinkamas, o sulyg proto godojamas". Tie, kurie gyvena tarp svetimųjų, tai galėjo gerai matyti. Nebe reikalo lenkai, ukrainiečiai ir kiti savo politikos veikalus siuntinėja į knygynus gražiai apdarytus. Gražiai apdarytas veikalas patraukia pirmiausia žmogaus akį, o kaip jau paima į rankas, pradeda vartyti, pradeda indomauti ir skaityti.

Man prisiėjo buvoti keliolikoj vakarinių valstijų knygynuose. Kiekvieną kartą mėjęs nenustygstu žmogus nepažiurėjęs kataloguose ir apie lietuvius knygų. Ką-gi sakysit randi? Chicagos knygynie (didžiajame) esama keliatos gramatikų, žodynas, Gabrio pora brošiurėlių ir kelios kitos mažesnės vertės. St. Louis'o knygynuose viena Gabrio knygelė. Tai ir viskas. Daugiau nė universitetų, nė miestų knygynuose nie - nieko, net tokiose vietose, kaip Omahoj, Des Moines ir k. Čia niekas kitas nekaltas, kaip tik musų nerangumas. Žmonės siuntinėjimas biznio delei ne apsimokėtų, bet čia jak ne biznio, tik politikos dalykas.

M—a.

ŠNIPAS SENAI JAU ŽINOMAS. "TĖVYNĖ" SLEPIA.

Teko sužinoti, kad komisija, kuri buvo paskirta ištirimui lietuviško šnipo, savo darbą užbaigė ir pridavė "Tėvynei" paskelbti. Dabar vėl kalbama, kad "Tėvynės" redakcija atsisakanti tąjį ištirimo komisijos raportą paskelbti. Keistas dalykas, "Tėvynė" pradėjo apie tąjį šnipą skelbti, kad tokis tarpe lietuvių yra ir kad tasai šnipas lankesi lietuviškų laikraščių redakcijose, bet kuomet turi po nosia pridaotus faktus ir reikalavimą paskelbti, "Tėvynės" redakcija slepia savo tylėjimu. Ko "Tėvynės" redakcija bijosi? O gal kvepia tas raportas jai pačiai nemalonia kvapsniu? Juk koks gi reikalas butą šnipą ir jojo darbus slėpti?

Šiandie jau brooklyniečiai spėja, kas tas šnipas ir kur jisai sau padėjėjų galėjo gauti. Taipgi ir tas ofisas, kur tam šnipui buvo vėrčiami striapsniai iš lietuviškų laikraščių į angliską kalbą. Jeigu "Tėvynės" redakcija ir toliau slėps tuos faktus, kurinos komisija pridavė, tuomet komisija privalo ilgai nelaukdama paskelbti savo raportą apie ištirima kituose laikraščiuose; jeigu komisija to nepadarys, tuomet brooklyniečiai, pasirandami savo žiniomis, paskelbs. Brooklyno lietuviai negali daleisti, kad už svetimus nusidėjimus jie turėtų kesti visokius spėlionius visų Amerikos lietuvių.

Brooklynietis - patriotas.

KATALIKŲ SPAUDOS REIKALAIS.

Kur vienybė, ten galybė, o galybė yra tos, kur visi skaito ir platina dorą katalikišką spaudą.

Katalikų Spaudos Savaitės įvyks šieme Amerikos lietuvių naujokynėse lėšy jos spalių ir lapkričio mėnesiu.

Visos tos šamnios kampanijos — katalikų spaudos platinimo darbo pasiuliti reikės visiems kogeriausia sa organizuoti.

Kiekviena lietuvių kolonija savo pajėgos turės taip suarkiai suorganizuoti, kad kiekvieną valanda, kiekvienas žmogus butų kuoriu kamiausia prakilniam darbui suvedeti.

Katalikų spaudos platinimo svarbą ir reikalą suprato senai visi dori ir prakilnus žmonės, todel dabar neverta laiko gaišinti paaiškinimams, bet reikia eiti į karę ir užkariauti šventam tikslui visą Amerikos Lietuvą.

Atbuskime, sukruskime ir ks tik yra gyvas neškime palaimą Lietuvių Tautai, suteikdami Lietuvos vaikams gryną krikščionišką mintį — katalikišką knygą ir laikraštį.

Kad to atsiekti, reikia tuojaus, butinai:

1. Kiekvienoje lietuvių kolionijoje Amerikoje įsteigti Katalikų Spaudos Komisiją.

a) Katalikų Spaudos Komisiją sudaro katalikiškų organizacijų kuopų ir draugijų atstovai.

b) Katalikų Spaudos Komisija veikia Katalikų Spaudos Savaitės laiku ir paskiaus.

c) Išrenka savo valdyba ir visus reikalus tvarko taip, kad ant vietos ir apielinkėse kogeriausia katalikišką spandą išplatinti.

2. Katalikų Spaudos Komisijos apie savo įsisteigimą tuojaus praneša Katalikų Spaudos Savaitės Komisijai (K. S. S. K., 242 W. Broadway S. Boston, Mass.)

3. Tolimesniai Centro susinešimai su spaudos komisijomis, pasekmingesniam viso darbo vedimui, bus atliekami privatiškais laiškais.

4. Katalikų Spaudos Komisijos butinai tuojaus privalo pranešti Centrui

a) apie vietos senlygas ir

b) prisiųsti sanrašus artimiausių, kad ir mažiausių lietuviškų kolonijų, paženkint lietuvių skaičių.

5. Katalikų Spaudos Komisijos kalbėtojus paskiria pačios; bet jei kur reižiėtų, kur kalbėtojų gauti, patarimus duoda ir pertikis. Tu dalyku išpildymo labai muoširdžiai prašo Kat. Sp. Sav. Komisija ir tikisi, kad jos balsas tuojaus bus užgirstas. Gavę reikalingų žinių, varysime darbą toliaus.

Amerikos lietuvi katalikė, pakilkie ir tuojaus parėmkie tą šventą darbą, kuris Lietuvos ateičiai palaimą suteiks.

K. Sp. Sav. Kom.

PADĖKA IR LINKĖJIMAI.

L. D. S. 22 kuopa susirinkime, laikytame rugsėjo 7 dieną, Kooperatyviškoje salėje, Brighton, Mass., vien balsiai nutarė išreikšti Kun. F. Kemėšiui nuoširdžią padėką už jo uolų pasidarbavimą L. D. Sąjungai Naujosios Anglijos lietuvių kolionijose ir sutvėrimą pačiame Brightone L. D. S. kuopos, taipgi už kėlimą lietuvių tarpe susipratimo, apšvietos ir pažinimo tikrų darbininkų reikalų. L. D. S. 22 kuopa nuoširdžiai velija kun. F. Kemėšiui kogeriausių pasekmių vakaruose ir labai pageidauja, kad gerb. kun. F. Kemėšis visuomet savo širdyje užlaikytų L. D. Sąjungą ir jos idėjas parentų ten, kur jam prisieis lietuvių tautos labui dirbti.

L. D. S. 22-ros kuopos karščiausiu pageidavimu yra, kad Amerikos lietuvių išcivijai savo spėkas ir darbą pašventęs gerb. kun. F. Kemėšis, susilauktų sau nuo lietuvių visuomenės kokarščiausios savo darbams paramos.

Vincas Širka, pirm.
G. Damaitė, v.-pirm.
St. Koderauskas, pr. rašt.
Pr. Pocius, fin. rašt.
Em. Česnauskiutė, iždi.

Senelis kunigas klebonas, išgirdęs bažnyčioje verkimą, perstojo poteriavęs. Nučjo pasižiurėti, kas tenai verkia. Taip jis rado beašarojančią Onutę.

Klausinėjo jos apie viską, glostydamas josios geltonus plaukelius. Jojo maloni veido išvaizda, meilus balsas, užuojautos širdingi žodžiai padarė tai, kad maža Onutė juomi užsitikėjo ir prie jo taip prisiglaudė, kaip kad kitąsyk glauztavosi prie amžiną atilsį savo motinėlės, kada dar jinai bavo gyva ir sveika.

Kunigas klebonas, išklausinėjęs apie jų vargus ir skurdų gyvenimą, pasiryžo tuosius vargšus šelpti ir turėti savo ypatingoje globoje ir priežiuroje.

Striupų cypdavatkės.

Žliumbų Agota bažnyčioje maldas užbaigusi parėjo namo kad trenks "Šaltinį" į kampą, kad paleis savo gerklę, kaip varpą, kaip pradės malt su liežuviu, kaip su vyža, tarytamei visų pragarinių naisijos prasidėjo. O čia visai nieko indomauš nėsama: čia tik vien kasdieniniai davatkų pripiasti paprasčiausi dalykai.

— Jus, šiokios, tokios, anakokios, kodel valgyt neišvirėte, net ir šventa ugnelę užgesinote. Nežinote, kad aš iš bažnytėlės pareisiu prisipoteriavusi ir valgyt norėsiu, kaip visos devynios pėtnyčios... Ar negirdėjote pracitame nedėldienyje pamokslo to jaunojo kunigėlio, ką dievobaimingas, kaip... kaip... nežinau nė prie kokio šventojo prilygimus?... ką?...

— Ta tai taip nedarai, kaip tas kunigėlis sakė. Jisai sakė: melskis ir darbą dirbk, o tu nieko nedirbdama dar nori, kad mes tau ir valgyt išvirtumem, ir ugnį kurentumem, o, atleisk Viešpatie sunkią nuodėmę, net malkų parsinešti ir tu tu nueiti tingi...

— Tai kam aš eisiu, kad jus prinešate? Aš bevely šventus poteriius sukalbėsiu, kad jums Viešpaties aniolas padėtu ir kad girios sargas jus nesugautų.

— Nereikalaujame mes tavo maldų, gali sau įsikišt į antį. Mes ir pačios gerai žinome kelią prie Dievo, ir kaip girios sargą apgauti, kad mus nesugautų... O tu gausi špygą į panosį, o ne malkų nuo musų... Neini malkų parnešti — gruzk žalias bulves, kaip degloji. Mes tau ne tarnaitės, o tu mums ne vakmistrienė, gali ir pati pasitupinti... Nedidelė ponia esi.

— Taip tai jūs pildote Dievo įsakymą mylėti artimą, kaip patsai save! Pačios prisisrėbė karštos bulvienės, o jau savo artimui, tai graužk žalias bulves... Dienoje pasiatinėjo teismo rasite pas Dievą viską sukrauta, kaip ant lentynos, aš dar ir poterių keletos nepasigailėsiu sukalbėti, kad jums niekas nebutų dovanota, nė atleista... Jus "cypdavatkės"...

— Ką tu čia mus pravardžiuoji? Tu pati cypdavatkė. Žinome tavo darbus Prusuose! Kam čia senai užmirštus dalykus kisi... Atsirado anava šventoji — karčiamos šluota.

— Kad aš ir bavau karčiamos šluota, bet nė jūs su manimi šlavėte. Čia mano reikalas ir tik man vienai žinot apie tai.

— Tai ir žinokis, ir parsinešk malkų, ir virkis ką tiktai nori, nors ir kiaušinius — kaip šiandien šventa pėtnyčia.

— O jus... jus... jus bedievės! Kaip jus mane drįstate į tokį didelį pagundinimą vestį, kiaušinius valgyt, eit malkų pasivogt? Viešpatie, atleisk joms, neišmanėlėms, nes nežino ką daro.

— Žinom, žinom, ką darome: neduodame finginių maišui malkų ir gana. Pierpsojei pusę dienos, o dabar manai sau iki vakaro drybsoti namie šiltai iškurentoje grinčioje. Jau to nebus. Turėsi savo lašinius su kumpiais pajudinti ir eit parsinešti malkų naštelę, taip kaip ir mes kad darome. Kuomi gi jau tu už mus esi geresnė, ar šventesnė?...

* * *

— Tegul bus pagarbintas...

— Per amžių amžius...

— Kunigas klebonas liepė, kad Ona tuojaus ateitų į kleboniją, jisai prie jos turi svarbų reikalą...

Kad butų giedrioje dienoje ir tuosius namus perkunas trenkes, tai nebutų tokio triukšmo pridaręs, kaip tie keletas žodelių, klebonijos tarnaitės ištartų.

Sumišo visos kalbos, ginčai užsibaigė, vaidai suiro, triukšmas nutilo. Visos kartu ir kiekviena ypačiai suprato, ar bent taip nudavė, kad supranta, kas tai yra per laimė, kas tai per malonė visam šventam davatkystės "stonui" jųjų asmenyje išreikštam tuomi klebonijos piemenės kiauliušės atsilankymu į jųjų buveinę, į liežuvautojų armijos viršiausįjį štabą, į pletkų, žmonių apkalbėjimo ir visokeriopos ryšies liežuvavimo dirbtuvę...

Juk dabar be gėdos ir nesisarmatydamos galės visiems girties, kad net toks prakilnus asmuo, kaip klebonas ir tai prie jųjų kreipiasi svarbausiuose reikaluose ir jų paramos nelaimas net savo tarnaitę prie jų atsiunčia... Tai jous pavydės tos garbės, to "unoro" visos kitos davatkos, netik Striupuose gyvenančios, bet ir visoje parapijoje! Tai bus paiku didžiuotis tuomi ir naloniu atsakinėti į tuos žingeidžius užklausinius, kurinos kitos ilgaliežuvės joms užduosės! Dabar tai apie tai devynios aplinkinės parapijos žinos ir klegės per keleta savaičių, nes apie tai bubnys ir skelbs visos davatkų stubos.

* * *

Kunigas klebonas nušlaitėlė Onutę parsivedęs į kleboniją paralydino, liepė tarnaitėms nuprausti, apšvarinti, aprengti ir taikė ją klebonijoje trejeta savaičių, nes ta visą laiką josios tėvelis sunkiai sirgo ir čia diena iš dienos silpnyn ir blogyn. Po trejetos savaičių sirgimo Dievui dušią atidavė ir nukeliavo į ana svietą, kad susivienytų savo ugbašnioje žmona ant amžinųjų. Onutė likosi apskritai be laitėlė — nė tėvelio, nė motinėlės.

Klebonas labai jos padėjimu rupinosi. Sugalvojo kad bus gerų geriausia atiduoti ją kokiai gerai žmonai augintinė.

Klausinėjo vienų, teiravosi kitų, bet kas čia tau ims svetimą vaikų, svetimą vargų maišelį... Neatsirado užvatninkų.

Tuomet klebonas sumanė, kad reikia nušlaitę duot auginti kokiai vargšei žmonelei ir už ta jos trinsą bent po kiek ją šelpti pinigais ir valgomaisiais daiktais.

Sumanyta — padaryta. Kaip jau žinome, klebonijos tarnaitė atsilankė davatku lizdo, tai del dalykų aiškumo pažvalgysim, kad ne su kokiu kitu reikalu jinai ten buvo, kaip tik su šiuom.

Tarnaitė trumpais žodžiais išdėjus savo pasiuntinystės tikslą dar pridurė paraginimą, kad greičiaus nuošlysi ir neužkuoma kitų pas klebona.

Suskatė visos prigelbėt anai apsirengti ir išsirnošti: kas kojas auna, kas skara siaučia, kas kitą ką prigelbsti, taip, kad į trumpą valandėlę laiko, jau Ona buvo tarsirėdžiusi ir išsipuošusi, kaip kad gerai davatkai pritinka.

Dar draugės papureno kaikurinos sijono kvoldus, pataisė kaikurias skepetos rukšles ir išlydėjo per duris, kaip koki dievai žino svarbios pasiuntinystės pasiuntini, su kurinomi kartu čio kaipo ceremonijų meistras klebonijos piemenė.

Bet apie tai bus toliau.

(Bus daugiau.)

Kunigaikščio Sunus.

(Feljetonas.)

Geležies liejykloje Gedvilai vienratę tačką bestumiant, kas tai pasakė, kad Aimutis už susižeidimą iš N. kompanijos išošė tukstantį penkius šimtus dolerių. Ta žinia labai jį užinteresavo. Atsiprašęs savo viršininko, išėjo namo.

Jis namon eidamas užsuko į automobilių stotį ir raštininkui paliepė, kad dešimtą valandą pristatytų automobilių prie jo stubos. Ir tai dar gerą automobilių.

Gedvila namo sugrįžęs pasakė pačiai, kame dalykas ir paliepė jai rengtis. Jis taipgi numetęs darbinius trinyčius apsivilko juodą vilnonį garniturių ir užsidėjo augštą, kietą skrybėlę. Jo pati gan poniškai apsirėdė. Ypatingai prudavė jai poniškumo ant veido užtrauktas muslinas, ant pečių uždėta juoda palerinka ir puikiomis plunksnomis papuošta skrybėlė. Trys jų vaikučiai taipgi buvo gražiai aprėdyti.

Ant sienos kabantis laikrodis vos spėjo išmušti dešimtą valandą, o automobilius prie prieangio sumaurojo. Gedvilos visa šeimyna sėdo automobilin ir nuvažiavo pas Aimutį.

Jiems pasibeldus pas Aimučio grinčios durų, šeimyninkė atidarė duris ir prielankiu balsu tarė:

— Meldžiu vidun.

—Gerą dieną, poni Aimutiene! Kaip Tamistai? — linksmai pasveikino Gedvilos.

— Labą, labą rytą. Mes tik ką pusrytį pavalgėme. Pas mus viskas yra gerai, — nuoširdžiai kalbėjo Aimutienė.

— Kur-gi ponas Aimutis? Rasi namie nėra?

— Jis laišką rašyti pradėjo. Seniau, eikš čia, ponas Gedvila norį tave matyti!

Atėjęs Aimutis pasisveikino su Gedvilomis ir žodis po žodžiui Gedvila sekančiai prabylo:

— Butų labai malonu mums čia pasišnekėti, bet gaila, kad mano laikas yra labai apribotas. Todel turiu eiti prie paties dalyko. Tik man lyg gėda pasisakyti savo reikalą, su kuriuom prie Tamistos kreipiuosi.

— Na jau, ar mažas vaikas esi?

— Per gyvenimą, brolau, visaip pasitaiko. Va, kad ir man šiandieną... Gal jau žinote, aš esu kunigaikščio sunus. Manęs vas Lietuvoje valdo dvidešimt penkius dvarus. Vyresnysis brolis caro šeimynai už gydytoją tarnauja, gi kitas nesenai išišventė į vyskupus. Viena sesuo yra ištekėjusi už grafo, o prie jaunesnės sesers stovi aštuonių kalbų mokytojai. Bet aš?... Aš daužausi po svetimą šalį. Buvau pasileidęs... Vienok tėvo širdis atsileido ir dabar aplaikiau laišką, kad jis man išsiuntęs dešimtį tukstančių dolerių.

— Ar taip? — Aimutis pakaušį pasikrapštęs pertraukė Gedvilos kalbą.

Gedvila tęsė toliaus:

— Aš šiandie atėjau prašyti Tamistos padaryti man tą didžią malonę: Susimildamas, paskolink penkis šimtus dolerių tik art vieno mėnesio. Už mėnsio laiko aš su dideliu nuošimčiu tamistai sugrąžinsiu. Paklausyk, brangus drauge, kame dalykas: išgirdau, kad ant Wilson ir Washington gatvės kampo parduoda tą didžiulį namą. Tai labai puikus namas. Ir aš jį manau nupirkti. Bet namo savininkas reikalauja du tukstančiu inešti, gi aš tuom tarpu turiu tik penkiolika šimtų — reiškia penkių stinga. O tą namą aš butinai užsispiriau nupirkti. Dabar lietuviai turi daug vargo, iki gauna kur nusisamdyti kokiems reikalams salę ir tai neapsakomai brangiai už ją turi mokėti. Gi man nupirkus tą namą, kada tik lietuviai panorės, galės laikyti visokius susirinkimus veltui. Apačioje bus galima uzdeti puikus biznis. Bet gana man aiškinti, nes ir tamista gerai supranti.

Gedvilos toki mintis Aimučiui patiko ir jis pamislinęs tarė:

— Bet aš tamistą visai mažai pažįstu. Gal galėsite ateiti kitą sykį. Tada gal ir gausite reikalaujamus pinigus.

— O Pana Šventoji! Tamista mane mažai pažįstate? Aš? Aš Jonas Gedwill, kunigaikščio sunus. Tamista, tikėk man, jog tamistos pinigai už mėnesio bus su dideliu nuošimčiu sugrąžinti. Aš turiu Chicagoje du skolininku. Vienam yra paskolinta tukstantis, o antram septyni šimtai. Tai šis už mėnesio prižadėjo atiduoti. Tokiu budu aš iš jo paėmęs tuojau jums sugrąžinsiu. O jei jau del kokios priežasties jis tų septynių šimtų man neatiduotų, tai per tą laiką aš iš kitur pasiskolinęs, arba savo automobilių — tai kur stovi — pardavęs jums atiduosiu. Patikėk man, jei aš ką blogo manyčiau... Lai mane kiaura žemė tuojau prarija. Tik, susimildamas, paskolink penkius šimtus dolerių.

Iš Gedvilos tokios kalbos Aimučiui gimė nė šioki, nė toki sensacija. Ir jis pilnai patikėjo jo žodžiams! Valandėlę pamąstęs, atsikreipė į pačią:

— Ką tu manai, Ona?

— Padaryk žmogui gera.

— Štai, duodu reikalaujamus pinigus. Tik... pildykite savo pasakytus žodžius.

— Labai, labai ačiu. Už mėnesio bus sugrąžinta.

Autom bilius pranyko nuo Aimučio namo prieangio.

Paskum Aimutis per žmones pradėjo teirautis, kas Gedvila per žmogus. Jis nuo daugelio žmonių išgirdo, kad ponas Gedvila pats nėra tiek vertas, kiek jis skolų turi. Vienok Aimutis žmonių pasakoms mažai tikėjo.

Praslinkus mėnesiui laiko Aimutis Gedvilos nesulaukė.

Už dviejų mėnesių Aimutis pats nuėjo pas Gedvilą. Jam užsiminus apie kalbamus pinigus, Gedvila supynė, kad jis žadėto namo nenupirkęs, bet jo paskolintus pinigus indėjęs Chicagoj į puikų biznį. Ir tie pinigai busią Aimučiui sugrąžinti kiek vėliaus. Dabar Aimutis pažino Gedvilą. Apmaudas suėmė.

— Bet juk prižadėjai už mėnesio laiko atiduoti!

— Taip. Bet ką padarysi, kad negalėjau.

— Bet atsiminк Mano pinigai neduos ramybės. Jie griaus jusų sanžinę.

— Aš tamistai pinigus atiduosiu vėliau. O dabar reikia tamistai pažymėti, kad mano moteris sunkiai serga. Jusų kalba gali ją įvesti dar į blogesnį padėjimą.

Aimutis paėmęs skrybėlę išėjo.

* * *

Praslinkus trims metams susirinko visi Gedvilos paskolininkai ir padarė licitaciją jo grinčios ir rakandų.

Aimutis už penkius šimtus paskolos gavo tik penkias dešimtis. Ir tai kiti kalba, kad jam daugiau teko, negu ištiesų išėjo.

Bet gal jums svarbu, kas su "kungaikščio sunu" dėjosi? Jis nusisamdė už penkius dolerius skylėtomis lubomis grinčią ir ten apsigyvenęs geležies liejykloj per dienas stumdo vienu ratu "automobilių".

Ar nepaikus "kunigaikščio sunus"?

Lakunas.

Vieno kareivio pri'yrrimai karėje.

Ypatinga kareivio psychologija, jo dvasios reakcijos karės nuotikiuose. Kareivio psychologijai tyrinėti nepaprastos medžiagos suteikia vieno kareivio laiškai geram draugui rašyti ir "The Atlantic Monthly" paskelbti. Naudosimes tų laiškų ištraukomis. "Literary Digest" paduotomis.

Tuos laiškus rašė holandas. Jis nepaabėjoja juose savo bailiu pavadinti. Tas holandas gyveno Prancuzijoje. Karei prasidėjus, neramybės ilgą laiką kankinamas, js galutinai nusprendė Prancuzijos piliečiu tapti. Jo prašymas buvo išpildytas. Rašo jis, kad iš pradžių jis patenkinimą jautęs. Bet tas pasitenkinimas pradėjo nykti. Neramus jausmas jo sielą vėl palietė. Jis pats apie tai taip rašo:

"Vaizdžiai atsimenu, kaip ne vieną rytą vos atbudusiam kaž koks dvasios slogutis užguldavo, kad kažko baisaus turės mano gyvenime atsitikti. Ir staiga aš pažinau ir supratau, ir tas žinojimas man širdį suspaudė. Aš turėsiu kovoti! Iš to išėjimo nebuvo.

"Savim pasitikėjimas sugrįždavo dienos laiku, ypatingai prie darbo esant. Bet nardi baimė užsiliko mano širdyje pasikavojus, tai pasislėpdama, tai aikštėn iškildama, — baimė, kurią įstengdavau savyje numalšinti, bet prašalinti — niekad. Ankstyvais rytais, darbovoje tebėsant, artinančiosios nelaimės nujautimas stipriausis budavo."

Galop to jausmo spaudimo holandas neatlaikė. Jis liuosnoriu kariuomenėn pastojo ir ten jis ant syk ramesniu pasijuto. Kuomet jis buvo kelių valandų ėjimo nuo fronto, jis taip savo dvasios stovį apibudino:

"Viską kruvon suėmus, neužganėdintu nesijaučiu. Paprastai, ramiu jaučiuos. Retkarčiais negeras jausmas sielą paliezdavo. Bet paprastaine pašnekėsyje jis greitai išnykdavo. Kartais, kovoti noro kibirkštys pasirodydavo. Ne tikrenybėje, spėju, bet greičiau artistiškoje vaidentuvėje, tveriamuose kovos vaizduose. Žinojimas, kad aš esu be jokios atsakomybės, daugiausia prisidėjo prie ramios rezignacijos upo. Aš esu kareivis ir turiu klausyti. Tai viskas. Menkas tai pažvalgos punktas ir nevisai garbingas. Tiesa. Bet tokiose aplinkybėse man naturalin atrodo. Nė longviausiu budu mane mintis neliečia, kas turi buti atlikta, padaryta. Tas pat ir su visais aplinkui. Bet turime geneylais pasitikėjimą. Mes nesirūpiname ir lau kiame — kiti už mus masto, svarsto ir nusprendžia. Taipgi ir priprotys gyvenimą pakeliamu daro...

"Tolumoje girdžiame nuolatinį artilerijos dundėjimą. Kiekvienu sykiu aš jaučiu keistą pagarbą ir pasigerėjimą su baime sumaišytą, prie žmonių, kurie pirmųjų apkasų linijose randasi. Retkarčiais mes su jais susitinkame, kuomet jie ant pasilsio ateina. Tuomet jie atrodo paprastais žmonėmis, kurie nieko nepaprasto savo pasielgimuose nemato. Kuomet mes su jais šnekames, rodos, kad ir mes į viską žiurime, kaipo paprastus dalykus; tik mes biskutį žingeidaujame. Bet kas manęs lytisi, aš žinau, kad aš skirtingai jaučiu.

"Neužilgo ir mums reikės į apkasus eiti. Didžiuma draugų to laiko laukia ir nori, kad jis ateitų. Bent jie taip sakosi. Aš to bijausi. Esu sanžiningas, kuomet prieš save prisipažįstu, kad mano gyvybė yra menkniekis, dargi man pačiam. Bet apkasų aš visvien bijausi...

"Vakar pas mus atkartotinai iš fronto sužeistuosius vežė. Dusavimus, vaitojimus išgirdus, visą kraujuma išvydus, — mane ligoniu padarė. Geriau apie tai nerašyti. Pavojų apsuptas, aš nebijojau; bet dabar staiga mane baimė pasigavo. Aštriausia sau išmetinėjau, kad lyg tiek kvailas buvau, kad kariuomenėn pastojau. Štai esu beprotiškų žudynių sukuryje! Ir tai iš liuosos valios!"

Ar bijojo, ar ne, jis su visa kompanija frontan pateko. Dvi savaiti ten išbuvęs, su kitais buvo aštuonioms dienoms poilsiui paleistas. Apie tą laiką jis taip rašo:

"Mano vieno draugo tėvai netolies gyveno ir aš ten su juo nuvykau. Vaikinas prie manęs begalo priprato. Jis tiki, kad aš esu dideliausiu jo dvasios ramsčiu! Ar verkti del to, ar juoktis? Gaston'as man po sekretu pasisakė, kad jį kartais bailumas suima. Ir jis klausė manęs, ar aš į jį už tai su paniekа nežiurėsiu. Jis bijosi, kad jo bailumo kiti nepastebėtų, bet jis nebijojo man prisipažinti. Kodel man? Jis sakosi delto, kad augštai statąs mano nuolatini šaltumą, nesusijudinimą. Ką aš turėjau atsakyti? Rodėsi, kad bus išmintingiau nepasakoti jam apie tai, kaip su manim dalykai gimininojasi. Apart mano tokios išpažinties sunkenybių, nusprendžiau, kad bus geriau, jei jis tikės į mano drąsą.

"Didvyris! Yra tikrieji didvyriai ir kurie tik rodosi, kad didvyriais yra; ir viens nuo kito kartais begalo sunku atskirti. Aš neslepiu nuo savęs, kad esu tos rųšies didvyriu, kurie tik taip rodosi. Ir visgi ypatinga, kad antroji apkasuose savaitė nebuvo taip baisi, kaip pirmoji. Ten išties nėra taip bloga, kaip atrodo. Sykį apsipratai su mintimi, kad gali but negyvas už dienos, už valandos, ar už minutos, ir kuomet atei tis aiški pasidaro, pasiliuosuoji nuo nuolatinio slogučio. Savaimi pasidarai prielankus ir padedantis aplinkiniams draugams, nesikiršini del mažmožių, esi pasirengęs visokį pasišventimą rodyti. Suprantama, jei prie tokio upo į apkasus nukrinta bomba ir po akių užmuša tris ar keturius draugus, dvasios sumenkėjimas sugrįžta, nežiurint kaip iš lauko pusės išžiurėti nesistengtum. Sumenkėjimas bent valandėlei grįžta. Bet vėla ateina mintys, kad buti sužeistu, reiškia pasilsį, saugumą ir gerą priežiurą. O mirtis? Tai dar geriau. Giriamasi apie tikslo pasiekimą trumpiausiu keliu.! Ar mirtis nėra žemės kelionės galas?

"Nuostabu, kaip galima prie pavojaus priprasti.

"Mėginau tai išsiaiškinti ir taip, atrodo, dalykai dedasi: iš pradžių mintys nuolatos sukinėjasi apie baisius dalykus, tuojaus įvyksiančius. Vėliaus užeina valandėlės — iš pradžių tik viena — kuomet mintis nejučiomis ant ko kito apsistoja, tolyn nukeliauja. Staiga baimė sugrįžta. Bet poilsio valandėlės atlanko vis dažniau ir ilgiau tveriančios. Ir kuomet jos baime sumaišomos, baimės grįžimas nebėra toks skaudus. Nėgi pati baimė nebėra taip sopulinga. Vėliau ateina toks laiko perijodas, kuomet baimę tejauti tik tuomet, kuomet šaudymas yra begalo smarkus, ar aplinkui žmonės krinta. Tokis yra mano dabartinis stovis. Rodos, kad yra dar vienas laipsnis, kuriame žmogus visai baimės nusikrato. Lyg to laipsnio aš nepriei siu."

Po to rašymo už kelių dienų jis buvo sužeistas, bet nepavojingai. Jis pajuto sunkenybę, o ne skausmą. Nesuprasdamas, kame dalykas, norėjo pasikelti, bet vėl parkrito.

Ligoninėn nuvežtas jautėsi begalo gerai, ne vien del rupestingos priežiuros, bet labiau del saugumo jautimosi. Apie jo didvyriškumą pasaka sykiu su juo ligoninėn nukeliavo ir į tą jis taip pašiepiančiai atsiliepia:

"Nedavęs tam nė mažiausios progos, į mane ir ligoninėj žinroma, kaipo į didvyrį. Vieno Gaston'o draugo ginmaitė yra čia už gailestingąją seselę. Gaston'as klausinėjo apie mane ir prie progos turbut išgirimų nepamiršo. Bent po ligoninę vaikščiojo pasakos apie mano nepaprastą drąsą, ištvermę. Nemeluojant aš atsakinėjau kad tai daugiausia išmislas arba be saiko perdėta. Pasekmė buvo ta, kad į mane pradėjo žiurėti ne vien, kaipo į didvyrį, bet taip pat, kaipo gėdingumo ir nusižeminimo milžiną. Tai darė daug nesmagumo. Betgi, kad buti teisingu, reik prisipažinti, kartais tie neužtarnauti išgirimai man malonumą suteikdavo; žinojau, kad aš visuomet esu silpnaprotis."

Žaizda užgijo ir jis vėl prašėsi, kad jis galėtų atgal į armiją grįžti. "Ne iš kovoti noro, bet iš kasdieninio pareigos atjautimo. Tikrai ne iš muštis noro!" savo laiške pažymi. Tad balandžio mėnesio pradžioje jis vėl į savo kompaniją sugrįžo. Pakeltas buvo į kapralus, iš ko džiaugėsi. Džiaugėsi ir jo draugai iš jo sugrįžimo.

Vėliau su pastebėtinu paprastumu aprašo, kaip prieėjo galutinas išmėginimas.

"Nuo pat ankstyvaus 13-tosios dienos ryto prasidėjo smarkus apšaudymas ir vėl mes turėjome varginančio laukimo valandas praleisti. Apie pietus mes pastebėjome, kad nepaprastas nuotikis artinasi. Kapitonas ką tai suriko. Aš nė žodžio nesupratau. Gaston'as suprato: vielų tvoros prieš apkasus į dulkes sušaudytos buvo. Mes turėjome but prisirengusais. Telefonavimas be pertraukio ėjo.

"'Jie ateina!' kas tai sušuko.

"Ilgiau nebegalėjau tverti ir pažiurėjau per apkaso kraštą.

"Jie ištiesų artinosi; aš pamačiau juos. Plačiomis, nelygiomis linijomis jie bėgo musų pusėn. Tiesiog ant manęs atrodė. Užpakalyje tų skubėjo kiti, o už tų dar kiti, dar daugiau. Vokiečių kanuolės dabar tylėjo. Staiga musų kanuolės pradėjo dvygubu smarkumu kriokti.

"Bruožai, plyšiai, skylės darėsi pilkoje masėje, prie mus riedančioje.

„'Nė vienas lig čia neatbėgs!' išgirdau vieną šaukiant.

"Bet po pirmai linijai pasirodė antra, o už tos dar trečia. Mačiau juos artinantis, smarkumo nustojant, bet vis dar tvirtus.

"Mes esame pasirengę. Toj valandėlėj aš baimės nebejaučiau! Kaip ir kiti, aš viriau noru iš apkasų šokti. Staiga keista tyla užėjo, ir tuojaus šauksmai: 'Attaquez! Attaquez!'

"Mes pakilome, iššokome iš apkasų ir pasileidome pirmyn bėgti. Priešakyj, iš kairės, iš dešinės visur buvo prancuzų kareiviai, priešakin šturmuojanti.

"Mačiau vokiečius artinantis, purvinai pilkose uniformose, eilėmis, buriais, mažesnėmis grupėmis ir net pavieniais. Mačiau jų durtuvų žvilgčiojimą. Girdėjau juos šaukiant, rėkiant. Mano širdis taip plakė, kad vos alsuoti galėjau. Aplinkui musų vyrai garsiai šaukė. Taip pat ir aš šaukiau, ir jaučiau susiraminimą, kuomet išgirdau savo paties balsą, nors labai neaiškų. Šen ir ten šautuvo balsas pasigirsdavo. Mes greitai bėgome. 'En evant! En evant!'

"Staiga pajutau norą sustoti nors valandėlei ir tuomi atidėti, nors sekundai, baisaus susikirtimo momentą. Iš užpakalį draugas mane pastumėjo, ir aš vėl bėgti pasileidau.

"Galop mes vokiečius pasiekėm. Šešius žingsnius priešais pamačiau Gaston'o durtuvu vokiečių oficierių smeigiant. Nė sekundos nepraėjo, kaip jis pats krito — nuo kulkos, kaip vėliau sužinojau.

"Netikėtai priešais mane atsistojo diktas vokietis, mirtina veido spalva, atdara burna, pašėlusiomis nuo baimės akimis. Jo išgąstis man drąsos ir viršenybės jautimo pridavė. Šokau ant jo. Jis mėgino gintis, bet, visomis spėkomis, smeigiau durtuvą į jo kuną. 'Bravo, caporal!' išgirdau ką tai šaukiant. Daugelis mano draugų pro šalį prabėgo. Bandžiau juos prisivyti. Kojos už kuno užkliuvo ir pervirtau, galvą į žemę trenkdamas. Bet tuojaus vėl pašokau ir pirmyn bėgau, nors nebe taip greitai. Jaučiau kojose silpnumą, bejėgumą. Priekin! Ataka buvo atmušta. Vokiečių kanuolės vėl griauti pradėjo, ir mes turėjome į apkasus grįžti.

"Gaston'o (ir daugelio kitų) mirtį priėmiau daug ramiau, negu baimingai tikėjausi. Tas galų gale nėra nuostabu. Mirtis gali kiekvieną momentą bile kurį iš musų sutikti. Su ta mintimi apsipratome. Jeigu gi link savęs taip atsinešame, kodel gi prie draugų kitaip atsinešti turėtume?

"Bet keista atrodo, kad negaliu prieiti prie aiškios nuomonės del savo pasielgimų pastarajame mušyj. Tiesa, kad visos aplinkybės vertė taip elgtis ir daryti, ką atlikau, dargi neimant dėmon tai, kad kiekvienam yra brangesnė jo paties gyvybė, negu pašaliečio. Aš nedvejočiau pasirenkant tarp prancuzo kareivio ir vokiečio kareivio. Bet vėlgi yra tikrenybė, kad žmonių užmuši-

Amerikos kareiviai London'e.

Vasarpiutis.

Pro girelę tek saulelė,
Laikas kelti, piovejėli,
Laikas dalgį apžiurėti,
Vasarojų piaut pradėti.

Štai ir saulė rytmetinė
Siunčia spindulį auksinį
Ant medelių ir žolelių,
Ežerų ir ant upelių.

Kert' piovėjas vasarojų.
Skamb' paukštelių dainos gojų;
Nuo bauų ir žemumėlių
Kelias ruk's prie debesėlių.

Skamb' dalgelis jo plieninis,
Žvilga jis, kaip sidabrinis.
Aštriai kerta dalgis Jono —
Vasarojus virst' ant šono.

O Onutė tuoj atbėgus
Rišti skubinas į pėdus.
Pasikaišiusi sijoną,
Ji pavyti stengias Joną.

Nenor Jonas pasiduoti,
Turi dirbti, prakaituoti.
Jonas bėga, o ji gena.
"Ar pravys?" sau Jonas mano.

Saulė giedriu sklautu rieda.
Kraunas, auga pėd's po pėdo.
Ir nuo ryto lig sutemo
Taip abudu davė garo.

Štai saulutė nusileido,
Pakavojo skaistų veidą
Ir jau gultų pasirengia,
Debesėliais apsidengia.

Jons su Ona namo eina,
Iš krutinių skamba daina.
Kaip ji skardi ir maloni!
Siek' tiek aidas mišką, kloną.

Ir tas aidas atsiliepia
Toli, kažkokiam pasvietyj:
Už miškų ir už upelių
Ir augštyn už debesėlių;

O gal net ir pas Augščiausį,
Pas mus Dievą galingiausį
Tos dainelės nukeliauja
Jo palaimos išmaldauja.

I. F. Kairis.

---

mas yra priešais mano noturį ir visai nesutinku su tomis idėjomis, kurias be dvejojimo visados išpažindavau. Pastangos priešginiavimus prašalinti turi be pasekmių likti. Tokiu tai keliu aš stengiuosi išsiaiškinti faktą, kad kartais esu linksmas ir dainuoju sykiu su kitais— kad aš dažnai džiaugiuos savo pastarojo mušio laimikyje, nevien kad išlikau be mažiausio sužeidimo, bet be to turėjau gerą progą du vokiečiu užmušti; vėl-gi sekantį momentą, tyliai sėdint, rupestis širdį ėda. Klausiu savęs: 'Kaip tas yra galima, kad imi dalyvumą šioje baisioje karėje — kaipo liuosnoris?' "

Tai buvo jo paskutinis laiškas. Jam vėliau kovo mėnesyje siųstas laiškas siuntėjui, jo draugui, sugrįžo su užrašu: "Krito prie Souchez".

KAS ATSAKYS?

Pakol šnekama apie vokiečių karę prieš didesniąją pasaulio dalį, mes visi manome, jog kas nors negero ten yra. Tas negerumas visaip yra aiškinamas. Indomiausia visų aiškina „The Unpopular Review" (April June, 1917) redaktorius savo straipsnyje "Paskutinysis Barbarų Užpludimas".

Autorius, kaip daugelis kitų žurnalistų, tvirtina, jog ši vokiečių karė yra tai prusų karė. Na, ir ieško priežasčių senojoj istorijoj borusų - prusų, arba kitais žodžiais sakant, senovės prusų gyventojų. Girdi, jie nuo amžių yra buvę tokiais necivilizuotais barbarais, kad dar trylikta me šimtmetyje apšviestoji Europa turėjusi karčivius siųsti tuos barbarus civilizuoti. Tų pačių prusų ainiai dabar sujungę savo gudrybę su barbariškumu eina prieš visą pasaulį.

Nenoriu teisinti vokiečių, nei jų žiaurumo, bet klausimas kįla, argi ištikrųjų taip butų? Kas žino, gal ir bus senovės narsiųjų prusų keršto kraujas dar betekąs šios dienos suvokietėjusių ainių gislose? To paties keršto, kurį apšviestoji Europa, arba geriaus sakant, tų pačių teutonų protėviai naikindami, degindami ir teriodami nekaltus gyventojus indiegė į jų širdis. Juk žmogaus kraujas ne vanduo. Jis persiduoda iš vienos kartos kitai. Ar bus su juo persidavus keršto dvasia prieš savo skriaudėjus, kurių fyziškai gal ir neatmena? Negalima girti prusiečių ainių dabartinių darbų, bet ar galima gerą žodį tarti už apšviestosios anų laikų Europos civilizatorius?

Ar ištikrųjų prusiečių keršto dvasia apsireiškia? Kas klausimą išriš? Kas atsakys? **M—a.**

S. MANCHESTER, CONN.

Didelis Balius.

S. L. R. K. A. 164 kuopa rengia balių, kuris bus rugsėjo 29 d., Tinkers salėje. *Main Street, So. Manchester, Conn.* Pradžia 7 valandą vakare; tęsis iki vėlybos nakties. Įžanga bus vyrams 25c., merginoms 15c.

Taigi, gerbiamieji, širdingai kviečiame visus atsilankyti ant šio puikaus balius. Bus vienas iš geriausių. Gros puikiausia orkestra; bus gėrimų ir užkandžių. Visus širdingai kviečia

S. L. R. K. A. 164 kuopos
VALDYBA.

Susirinkimai.

CHICAGO, ILL.

Susiv. L. R. K. A. 163-čia kuopa laikys pusmetinį susirinkimą rugsėjo 23 d., 1917, 1 val. po pietų, sv. Kazimiero vienuolyno kapelionijoj, 2634 W. 67-th gatvės.

Visi nariai yra nuoširdžia kviečiami ant viršminėto susirinkimo, nes yra labai daug svarbių reikalų. Apart kitų, bus renkamas naujas raštininkas, nes senasis užėmė vietą Susiv. Centro Raštininko. Taigi visi maloniekite susirinkti, o kurie negalėsite, tai nors mokesčius prisiųskite. Labai pageidaujame, kad ir naujų narių atsivestumete, nes šioj apielinkėj yra gerokas burelis lietuvių jau apsigyvenęs, o jokių draugijų nėra, taigi kiekvienam lietuviui bei lietuvaitei yra naudingiausia prigulėti prie šios organizacijos, nes čia visiems užtikrinta ateitis. Nuoširdžiai visus kviečia.

Valdyba

FRACKVILLE, PA.

Susiv. L. R. K. A. 187 kuopos susirinkimas bus 23d. rugsėjo, 1917 m. Laikysime susirinkimą pas p. J. Mičiulius, 2 val. po pietų.

Prašau visų narių ateiti ant šio susirinkimo ir užsimokėti mėnesines duokles. Bus svarbių klausimų del kuopos labo. Ateidami naujų narių atsiveskite prie S. L. R. K. A. prisirašyti. Yra geru daiktu prigulėti kožnam katalikui, nes Susiv. yra tai atgijimas musų lietuvių tautos. Kur vienybė — ten ir galybė.

J. Bankieta,
Kuop. Raš.

SWOYERS, PA.

S. L. R. K. A. 77kuopa turės susirinkimą 23 rugsėjo dieną, 4 valandą po pietų, p. M. Januševičiaus salėje. Tesiteikia nariai susirinkiman atsilankyti, nes po susirinkimo pinigai nebus priimami.

A. Katkevičius,
kp. rašt.

BRIDGEPORT, CONN.

S. L. R. K. A. 9-tos kuopos svarbus susirinkimas įvyks rugsėjo 30 dieną, šv. Jurgio par. salėje, 6 val. vakare. Bus išduota atskaita iš 19 rugp. dienos pikniko, taipgi visokių dalykėlių apsvarstymui. Ateikite naujus narius atsivezdami ir įvairių sumanymų atsinešdami.

U. A. Maluzaitė,
kp. rašt.

—o—

DETROIT, MICH.

S. L. R. K. A. 171 kuopa laiko mėnesinius susirinkimus kąs antras nedėldienis kiekvieno mėnesio, tuoj po dievmaldystės, šv. Jurgio parap. salėje. 171 kp. valdyba: dvasiškas vadovas — Kun. K. Skrypko, pirm. — Juozas Bizauskas, finansų rašt. — Juozas Marčiulinas, užrašų rašt. — J. Salinis. Visų narių meldžiame nusitėmyti fin. raštininko antrašą — 57 Chamberlain Ave.

K. Abyshell,
buvusis rašt.

CHICAGO, ILL.

100 kuopa S. L. R. K. A. laikys mėnesinį susirinkimą nedėlioj, rugsėjo 23 d., 1 valandą po pietų, Aušros Vartų parapijos salėje.

Meldžiu visų draugų susirinkti, užsimokėti, kurie užsilikę, ir atsivesti naujų prisirašyti.

Jur. Lobikis,
kp. rašt.

2016 W. 22-nd Pl.

LIVINGSTON, ILL.

193 kuopos Susiv. L. R. K. A. susirinkimas įvyks 20 rugsėjo d., pas sekretorių, 7 valandą vakare. Prašome visų narių atsilankyti, užsimokėti mėnesines duokles ir atsiimti paliudijimus.

Antanina Mičiulienė.

S. MANCHESTER, CONN.

S. L. R. K. A. 164 kuopos susirinkimas bus rugsėjo 30 dieną, Tinkers salėje, 3 valandą po pietų.

Geistina butų, kad visi nariai susirinktų, nes turim daug svarbių reikalų aptarti.

P. Ambrazas,
Protokolų Raštininkas.

HARTFORD, CONN.

89 kuopos nariams.

Nepamirškite, kaip yra nutarta, visi Susivienijimo L. R. K. A. nariai susirinkti pas baltąjį namą (ties Capitol) Rugsėjo (Sept.) 23 d., 4 val., tuojaus po mišparų kur visa kuopa bus nufotografuota. Butų pageidaujama, kad visi nariai, prigulintieji prie viršminėtos kuopos, susirinktų.

Kuopos Valdyba

PAIEŠKOJIMAI.

Paieškau Antano Belžiuko. Suvalkų gub., Punsko parap., Naujininkų kaimo. Jisai pats ar kas žino praneškite adresu:

VINCAS JANKAUSKAS,
185 Silver St., So. Boston, Mass.

Jei kas žino apie Kazį - Liudviką Valį, maloniekite man praneš ti. Jis gyveno Luzerne, Pa., Hazleton, Pa. Iš Hazleton'o septyni metai tam pabėgo ir dabą apie jį negirdėti. Viena jo akis yra ruda kita — mėlyna.

KUN. STRUCKUS,
Plymouth, Pa

KAM RUPI TAUTOS ATEITIS

Skaitykite ir platinkite Blaivybės laikraštį

"TAUTOS RYTAS"

Kaina metams Suvienytose Valstijose ..... $ .75
Į kitas valstijas 1.00
Pavienis numeris ..... .07

"TAUTOS RYTAS"

120 Bowen Street, So. Boston, Mass.

Ar skaitote Lietuvių Katalikių Moterų

Mėnesinį Žurnalą

"MOTERŲ DYRVĄ"

Jei ne nelauki nė dienos, bet susipažinki su ja, o tikrai nesigailėsi tą padaręs.

"Moterų Dirva" kupina indomiausių dalykėlių ir žinelių. Metams kaina tik doleris, pusmečiui 65c., egzempliorius 10 centų.

Adresuoki:

"MOTERŲ DIRVA"

242 W. Broadway, S. Boston, Mass.

SUSIV. LIET. R. KAT. A. CENTRO VALDYBA.

Prez. - J. S. Vasiliauskas,
112 N. Greene St.,
Baltimore, Md.

Vice-prez. - A. J. Sutkus,
6329 S. Fairfield Ave.,
Chicago, Ill.

Raštin. - P. Mulevičius,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y

Iždinin. - J. Stulgaitis,
140 So. Meade St.,
Wilkes Barre, Pa.

Iždo globėjai:

J. Jaroševičius,
1135 Washington St.,
Norwood, Mass

K. Vaišnoras,
207 Radcliffe St.,
Pittsburgh, Pa

Dv. vad. - Kun. N. J. Petkus
259 N. 5-th St.,
Brooklyn, N. Y

Kitygius - Kun. S. Struckus
St. Casimir's Rectory,
Plymouth, Pa

Literatiška Komisija:

Kun. F. Kemėšis,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass

J. G. Miliauskas,
1910 Carson St.,
Pittsburgh, Pa.

J. B. Šaliumas,
866 Bank St.,
Waterbury, Conn.

TAUTOS FONDO VALDYBOS ADRESAI:

Garbės Pirmininkas — Jo Eminencija Kardinol. James Gibbon
Baltimore, Md

Pirmininkas — Kun. J. Jakaitis,
41 Providence St.,
Worcester, Mass

Pavaduotoja — A. Nausiedienė,
917 W. 33-rd St.,
Chicago, Ill

Pavaduotojas — J. Kaupas,
456 Grand St.,
Brooklyn, N. Y

Sekretorius — K. Pakštas,
917 W. 33-rd St..
Chicago, Ill

Iždininkas — B. Vaišnoras,
1514 Carson St..
S. S. Pittsburgh, Pa

Iždo globėjai:

Kun. S. Čepananis.
318 Fourth Ave.,
Homestead, Pa

J. Tumasonis,
208 E. 14-th Ave.,
Homestead, Pa

S. L. R. K. A. CHICAGOS I APSKRIČIO VALDYBA:

A. J. Sutkus, pirm.,
6329 So. Fairfield Ave.

J. Tumasonis, raštin.,
3233 Auburn Ave.

Organizatoriai:

P. Cibulskis,
2349 So. Oakley Ave.

J. Tumasonis,
3233 Auburn Ave.

KATALIKŲ SPAUDOS DR-JOS CENTRO VALD. ADRESAI:

Kun. P. Lapelis, pirmin.,
10806 Wabash Ave., Chicago, Ill.

J. Tumasonis, raštin.,
917 W. 33 St., Chicago, Ill

Iz. Nausieda, iždin.,
917 W. 33 St,. Chicago, Ill.

Susivienijimas Lietuvių R. K. Amerikoje

— yra tai —

Gyviems Džiaugsmas! Sergantiems Viltis! Miršantiems Ramybė!

Tukstančiai Lietuvių Katalikų prigulį prie šios organizacijos ir tukstančiai kas metas prisirašo naujų narių; bet da yra daugelis, kurie apie šią organizaciją nera girdėję, nes, jei žinotų, skubintųsi ir jie naudotis ta laime, kurią teikia Susiv. L. R. K. A. prie jo prigulintiems.

Štai ką šioji organizacija veikia ir kokią naudą neša

Skleidžia apsvietą — išleizdama, išdalidama gerus raštus savo nariams ir siuntinėdama jiems organą "GARSĄ" veltui (dovanai).

Platina dorybę — suteikdama gerus patarimus ir nurodymus dvasiškuose ir tikėjimo reikaluose.

Aprupina ligonius — suteikia pašelpą sergantiems nariams, moka po $3.50, $7.00, $10.50, $14.00 kas savaitę, pagal laipsnį, ant kiek narys yra prisirašęs.

Apsaugoja gyvybę — mirus nariui, Susivienijimas išmoka jo šeimynai arba artimiausiems giminėms $150.00, $250.00, $500.00, $750.00, $1000.00 pomirtinės, pagal skyrių, ant kiek sumos buvo apsidraudęs.

Šelpia negalinčius narius ir našlaičius — skiria aukas vargingame padėjime esantiems Susivienijimo nariams, taipgi pašlaičiams (siratoms), kurių tėvai yra mirę ir gyvi budami prigulėjo į Susivienijimą.

Rupinasi Tautos reikalais — remia pinigiškai lietuvių kulturiškas įstaigas, kaipo: mokslo, apšvietos, dailės ir t. p. Taipgi palaiko tokias įstaigas ir paremia veikėjus, dirdančius del Lietuvos labo. Apgina lietuvius ir lietuvių vardą nuo visokių užpuolimų ir skleidžia kiltą dvasią apie Lietuvius tarp svetimtaučių.

Įstojimas į Susivienijimą Lietuvių R. K. Am. labai pigus. Mokestis už apsaugą ir pašelpą labai lengva, kiekvienas gali išsimokėti be jokios sunkenybės. Norėdami gauti informacijų apie išlygas prigulėjimo, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi beveik visur, kur tik lietuviai yra apsigyvenę, arba tiesiai į Centro raštinę šiuo adresu:

P. MULEVIČIUS, S. L. R. K. A. Raštininkas,
456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštį

"DARBININKĄ"

EINA UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS

Jame rasite žinių iš viso pasaulio.

"DABININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama

Prenumeratos Kaina:

Tris Kartus savaitėje	metams	$3.00
Vieną kartą savaitėje	"	$1.50
Bostono apielinkėje	"	$4.00
Užrubežyje	"	$4.25
Vienas numeris		3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Tik vienas iš šio burio užsisakė "DRAUGĄ", bet "Draugas" taip indomus, kad visi užsisakusiojo draugai ir prieteliai jį nori skaityti.

Kam lysti skaimynams į akis, prašinėjant "DRAUGO" pasiskaityti, kam kitiems nesmagumus daryti, kad gali pats sau "DRAUGĄ" išsirašyti. Dienraštis "DRAUGAS" metams kainuoja $4.50, Chicagoje $6.00. Vienas numeris pamatymui siunčiamas dykai.

Adresas:
"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend
CHICAGO, ILL.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti įgyti tikrą šviesą, užsisakyk laikraštį, kurį skaidydamas pats apsišviesiti kitam galėsi prie šviesos parodyti kelią.

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",
46 CONGRESS AVE.,
WATERBURY, CONN.

Bell Phone, Dickinson 3905 M

Dr. Ignotas Stankus

1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.

Physician and Surgeon (dietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indianos Universitetą Graduvisokias ligas vyrų, moterų ir vaikų. Daro operacijas. Ofiso valandos 9-11 rito 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėlomis: 9-11 rito 1-4 po piet.

Vietinės Zinios.

YPATINGAS KONCERTAS IR JO ĮSPUDIS.

Rugsėjo 13 d. Central parke, New Yorke, buvo surengtas koncertas vadinamo "Community Chorus". Ypatingas tasai koncertas nevien tuomi, kad tame chore dalyvavo 1500 dainininkų ir suvirš 100 orkestros narių, bet ir tuomi, kad visa publika ėmė dalyvumą dainavime, kurios buvo apie 30,000.

Reguliaris choras sudainavo Handelio "Alleluja", Rusų naująjį himną ir trumpą orotoriją "The Holy City". Paskiaus traukėsi amerikonų patriotiškos dainos, dalyvaujant visai publikai ir pulkui kareivių su savo "benu". Pasistebėjimo verta, su kokiu entuziazmu dainavo publikoje esantieji žilomis galvomis žmonės! Į kitą pasižiurėjus, nenorėtumei tikėti, kad pražilęs senelis arba senelė, mokėtų burną pražioti. O vienok per tą koncertą netiktai pasirodė dainininku, bet mokėjo ir dirigento klausyti. Rodos, visa minia tikta ir susidėjo iš dainininkų.

Tokią minią pavesti tvarkiai, reikėjo ir vietą tam tikrą priruošti. Ant ežero kranto, siauroje vietoje, tarpkalnyje, pabudavota platforma generaliam dirigentui ir sinfoniškai orkestrai. Prieškalnis ir visas kalnas nustatyta sėdynėmis reguliariam chorui. Kitoj ežero pusėje, kaip akis gali apmatyti, stovėjo minia. Po minios dešinei kalnas ir už kalno stovėjo 71 regimentas su savo benu. Tokioje tai pozicijoje sustatytas buvo tas milžiniškas choras.

Pabaigus klasiškąją koncerto dalį, pradėjo dainuoti tautiškas dainas. Dainavo po punktą. Pirmutinį punktą choras su orkestra, antrą kareiviai už kalno ir trečią — minia. Neapsakomas įspudis buvo, kuomet visi drauge užtraukė "Nearer My God To Thee" ir "America". Rodės, kad nuo to milžiniško balso ir lapai nuo medžių nubirės! Visas parkas taip užsikamėjo, kad rodės visas pasaulis susiliejo į vieną balsą, į vieną meliodiją! Kur nepasisuksi, matai senelį su žilais plaukais, tai vėl mažą kudikį šale motinos, visi dainuoja, visi dainas moka!

K. S.

DAINININKAMS PROGA.

Metropolitan Opera Co. atidaro operinio choro mokyklos sezoną. Mokinimas dykai. Lekcijos atsibuna vakarais Metropolitan Opera House. Tie, kurie neblogus balsus turi ir pažįsta gaidas, gali lengvai dasigauti į reguliarį operos chorą. Lietuviai turėtų pasinaudoti iš šios progos. Kurie norėtų pasimokyti tame chore, turi tuojaus parašyti laišką pas tos mokyklos mokytoją, nes priiminėjimas užsibaigs šiame mėnesyje. Adresuoti reikia: Metropolitan Opera Chorus School, New York City.

K. S.

IŠ EXTRA 134 KP. S. L. R. K. A. SUSIRINKIMO.

Rugsėjo 16 d. buvo extra susirinkimas 134 kuopos buvo galutinai nutarta lošti veikalą "Žydų Karalius". Išrinko tam tikrą komisiją, kuri renginio darbą ims į savo rankas. Veikalas bus statomas McCaddin salėje dar prieš Katedos.

Visi aktoriai turės susirinkti už dviejų savaičių toj pačioj vietoj. Prašome nepamirsti. Taipgi nutarė prisirašyti prie 11-tos Vyčių kuopos ten laiku paskaitų.

Loresp.

PRESERIŲ UNIJOS 13 D. SUSIRINKIMO

Pas lietuvius įnešjus ir pasisiūdinkus jų unijose ant kiek jau insigalėjo socializmo dievaičio garbinimas, nad nė vieno susirinkimo neapleidžia nepaaukoję jam atsišaukus šimtinės, penkias dešimts, dvidešimt, penkinės ir penkinės.

Taip ir šį susirinkimą paaukojo preseriai $5.00 socialistų partijai.

Ir gudrumas tų socialistų: kiekvieną kartą atsišaukia kitokiu vardu. Nors dabar yra bedarbė pas siuvėjus, sako, yra apie 15.000 siuvėjų be darbo, bet apie tai socialistams negalvoj. ar jų bedarbių šeimynos, jų vaikai yra nealkani. Jie nesirupina jų reikalais, bet tik tiems rupi, turint vadžias unijose, jų partijos revoliucijos. Jiems nerupi, kada atsiina streikas, kad reikia suaukoti unijai centų palaikymui biednų šeimynų, bet jiems rupi darbininkų sutaupytus centus leisti ant kokių tai liaudies namų, ant kurio jau iš šito susirinkimo išgavo $25.000, o namas žada stovėti už $10.000.00. Sako, reikės unijistams dėti nuo galvos po $5.00. Tik dabar, sako, išradžių tai mažai reikautarti.

NESIŲS DELEGATŲ Į BAZARO KOMITETĄ.

Vėliaus buvo skaitytas ai kas į šaukiamą konferenciją del sutvarkymo bazaro reikalų. Po perskaitymui laiško, delegatas Bekampis karštais žodžiais užprotestavo, kad į tokius rengimus, kur prez. Wilsonas ir kongresmonai bei diplomatai lankysis, tai mums darbininkams netinka eiti. P. Montvila tam karštai atsakė, bet kad jau žmonių buvo mažai, ai da porai Bekampiui priarus, dalykas taip ir liko. Int užbaigos Bekampis pasakė: "Mes apsigavom, kad prisidėjome prie Lietuvių Dienos rinkliavos. Jei mes patysim reikalą, tai nusiųsim del karės nukentėjusiems." Puiki logika!

Preseris.

TAUTIEČIAI - LAISVAMANIAI NUTARĖ, KAD VYČIAI NEREIKALINGI.

16 rugsėjo d. buvo diskusijos tautiečių- laisvamanių, ar Vyčiai yra reikalingi, ar ne. Už Vyčius kalbėjo p. J. O. Širvydas ir Stakėnas. Priešais Vyčius — P. Norkus, "V. L." red., ir P. Bukšnaitis. P-as Širvydas pripažįsta reikalingumą Vyčių tuomi, kad jie yra doros ir tautos palaikytojai. Na, o Norkus su Bukšnaičiu randa tame Vyčių nereikalingumą, kad juos buk kunigas suorganizavęs, o ne jie. Girdi, kad Vyčiai butų be kunigų nutarimo, tai jie butų reikalingi, o dabar, girdi, jie bus tik kunigų įrankis.

Balsuojant 11 balsais prieš 6 pripažino Vyčių nereikalingumą. Nežinojimas tąut. - laisvamanių yra tame, kad jie nežino, kas pirmas suorganizavo Vyčių kuopą. Tuomi yra p. M. Norkunas, Lawrence, Mass.

Na, o ką dabar nutarę laisvamaniai darys, kad jau šiandie Vyčių yra 3400 narių, o jų priešų Brooklyne tik 11 laisvamanių? Juokas, kad su tuomi nori prie savęs Vyčius pritraukti.

Vytis, diskusijose buvęs.

IS ŠV. P. APREIŠK. PAR. GYVENIMO.

Meilės dievaičio veikimas.

Rugsėjo 16 d. musų bažnyčioje iškilmingai moterystėn įstojo Leonas Geisleris su Morta Reivičiute. Ilgiausių metų jaunai porelei!

Garnio veikimas.

Paskutiniame laike jo mylista garnys apdovanojo sekančias šeimynas:

1) Mykolą ir Magdaleną Aleksynus dukterimi, kuri pakrikštyta Adelia.

2) Pijų ir Marę Inčius dukterimi, kuri pakrikštyta Ona - Aldona.

3) Feliksą ir Anastaziją Gurklius sunumi, kuris pakrikštytas Zefirinu - Juozapu.

Nekrologa.

17 rugsėjo d. iš musų bažnyčios iškilmingai su mišiomis palaidota ant Kalvarijos kapinių Zofija Dumbliauskaitė, 4 metų duktė Jono ir Magdalenos Dumbliauskų iš 142 No. 5-tos gatvės. Mirties priežastis tikrai nežinoma. Gaila, kad tokia mergaitė, jau baigiama auginti, numirė.

PARAPIJOS MITINGAS.

21 d. rugsėjo, 1917, t. y. ateinančios pėtnyčios vakare, 8 val bus musų Šv. Panelės Apreiškimo parapijos mitingas mokslainės didžiojoje salėje. Susirinkimo tikslas: pasikalbėti apie bažnyčios ir mokyklos reikalus. Visi parapijonai yra kviečiami dalyvauti. Į salę ineinant reikia bus kolektoriams parapijos knygutes parodyti, nes ne parapijonai nebus inleidžiami.

Su pagarba
Klebonas Kun. N. J. Petkus.

Reikalingas Vargoninkas.

Kadangi musų vargoninką, Antaną Kvedarą, neužilgio žada paimti kariuomenėn, tai trumpu laiku bus reikalingas vargoninkas, galintis chorą vesti. Kurie iš gerb. vargoninkų norėtų pas mus tą vietą užimti, malonėsite atsilieptі šiuo antrašu:

Rev. N. J. Petkus,
259 N. 5 St., Brooklyn, N.Y.
C. BROOKLYN.

L. Vyčių 49 kuopa turės mėnesinį susirinkimą utarinke, 2 d. spalio. Susirinkimas bus paprastoje vietoje. Prasidės 7:30 val. vakare. Visi nariai ateikite užsimokėti mėnesines duokles. Bus rinkimas protokolų raštininko. Senasis paimtas į armiją.

Valdyba.

PAIESKOJIMAS.

Paieškome vyrų, kurie nori mokytis važinoti ir taisyti Automobilius, tapti mekanikais, kuriems bus pagerintas armavimas kariuomenėje.

Vienatinė Lietuviška Mokykla.
A. J. KUBILIUS,
231 W. 50-th St., New York City.
Val. nuo 7 iki 10 vakaro.

Tel. 4428 Greenpoint.

Dr. J. WALUKAS

Valandos:
nuo 8 iki 10 iš ryto
nuo 1 iki 3 po pietų
nuo 6 iki 8 vakare
Nedėliomis pagal sutarimą.

69 So. 3-rd Street,
BROOKLYN, N. Y.

Naujai inrengta

„GARSO" SPAUSTUVĖ

atlieka

Visokius Spaudos Darbus

Nuo mažiausio iki didžiausiam

GRAŽI, ARTISIŠKA SPAUDA

Kainos prieinamos

Apskaitliavimą už darbą prisiunčia pareikalavus.

Reikale visada kreipkitės antrašu:

„GARSAS"

456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JEI TROKŠTI APŠVIETOS

ar sveko maisto protui, tai skaityk dvisavaitinį iliustruotą jaunimo laikraštį **"VYTĮ"**.

"VYTIS" yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.
"VYTYJE" telpa geriausi raštai musų jaunų rašytojų, literatų ir studentų.
"VYTYJE" rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunuomenės gyvenimo.
"VYTIS" leidžiamas tautiškai-katalikiškoj dvasioj.
"VYTĮ" leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.
Metams "VYTIS" kainuoja $1.50, pusmečiui 75c.
L. Vyčių organizacijos nariams "VYTIS" siunčiamas už mėnesines mokestis.

Prisiųsk savo antrašą ir už 2c. ženklelį, o vieną numerį pažiurėjimui prisiųsime veltui.

Visais reikalais kreipkitės:

"VYTIS"
1800 W. 46-th Street, Chicago, Ill.

"TIKYBA IR DORA"

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje, eina du kartu į mėnesį.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų į visokius užklausimus iš tikėjimo ir doros srities.

Kaina metams $1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas:

"TIKYBA IR DORA"
1631 W. North Avenue, Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1c. krasos ženklelį.

Apdrausk savo gyvybe S.L.R.K.A.

Kuliavas ir Bundonis
Shoe Store

Užlaikome geriausių rušių čevelykus vyrams, moterims ir vaikams. Čeverykai geriausių formų, kaip W. L. Douglas, Emerson ir kitų geriausių išdirbysčių. Kainos teisingos ir prieinamos. Ypačiai užprašome mus krautuvę aplankyti lietuvius, o užtikriname, kad ant visados liksite patenkintais musų patarnavimais. Atminkite adresą, užeiti pas

BUNDONIS BROS.
183 Bedford Avenue,
Kamp. No. 7-th St., BROOKLYN, N. Y.

"ŽVIRBLIS"

Juokų, satyros, pašaipos, mokslo, dailės ir literaturos Laikraštis.

"Žvirblis" yra geriausias ir linksmiausias laikraštis visame pasaulyje. "Žvirblio" žinios yra taip indomios ir teisingos, kad net visų viešpatijų karaliai prieš valgį, po valgio, rytą ir vakarą skaito "Žvirblį" ir negali juo atsigerėti.

"Žvirblio" juokai ir devyniomis pėtnyčiomis suaugusius žmones pralinksmina; vyrai, moterys ir vaikai, "Žvirblio" pasiskaitę sako, kad už jį nieko pasaulyje nėra geresnio.

"Žvirblio" moksliškumui niekas negali prilygti, "Žvirblio" išradimais pasinaudoja net šio pasaulio mokslavyriai. Todel jei norite buti civilizuoto pasaulio civilizuotais žmonėmis — skaitykite visi "Žvirblį".

"Žvirblio" kaina metams **vienas doleris.**
"Žvirblio" sostapilio antrašas toks:

"ŽVIRBLIS"
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

"Žvirbliui" tuojaus reikalingi agentai.

Tel. 2320 Greenpoint

J. GARŠVA

Graborius (Undataker) Laidotuvių Direktorius

Išbalsamuoju ir laidoju numirusius ant visokių kapinių.
Parsamdau Automobilius ir Karietas Veselijoms, Krikštynoms ir šiaip pasivažinėjimams.

144 N 5-th St. BROOKLYN, N. Y. — OFISAI: 264 Front St. C. BROOKLYN, N. Y. Tel. 7867 Main.

Amrikos Lietuvių Kat. Savaitinis Laikraštis

"ŽVAIGŽDĖ"

"ŽVAIGŽDĖ" tai seniausias Amerikos lietuvių katalikų laikraštis.
"ŽVAIGŽDĖ" yra smagiausias laikraštis: talpina paskiausias žinias iš viso pasaulio, jas aprašydama aiškia ir suprantama kalba.
"ŽVAIGŽDĖ" paduoda daug žinių iš katalikų gyvenimo Amerkoje ir kituose pasaulio kraštuose.
"ŽVAIGŽDĖS" kiekviename numeryje telpa nemaža žinių iš Tėvynės — Lietuvos.
"ŽVAIGŽDĖS" motto buvo ir bus — **Dievas, Tėvynė ir Teisybė.**
"ŽVAIGŽDĖS" kaina metams Amerikoje $2.00, Lietuvoje 4 rubliai.
"ŽVAIGŽDĖ" siunčiama dovanai ant pažiurėjimo kiekvienam, kuris prisiunčia savo adresą.
"ŽVAIGŽDĖS" adresas:

"ŽVAIGŽDĖ"
3654 Richmond Street, Philadelphia, Pa.

L. ŽUKAS
Auksinių daiktų Specialistas
Reikale visados kreipkitės pas mane. Mano Krautuvė randasi po No.
210 York Street,
Brooklyn, N. Y.